

43 117 662

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของเทศบาลตำบลคูประทาย อำเภอกุฉินารายณ์
จังหวัดร้อยเอ็ด

เอก - ดุจดาว ใสแสง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปฏิมาภรณ์ อรรคนันท์

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รับ.....
วันลง..... ค.ศ. 2558
เลขทะเบียน..... 242884
เลขเรียกหนังสือ 2372.21 ปี 133๓

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

๕2

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

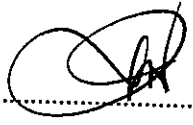
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

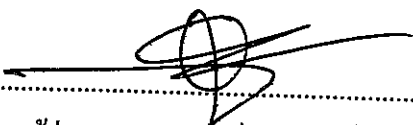
พ.ศ. 2558

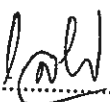
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวปฎิมาภรณ์ อรรถนันท์ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

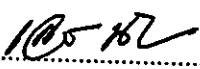
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ) (ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

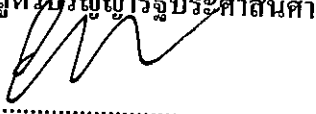

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ) (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอมพร) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ ตีเมืองชัย)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน 10 มี.ย. 2558 พ.ศ.

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของเทศบาลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย ปฏิมาภรณ์ อรรคนันท์ ปริญา รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

กรรมการปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง
ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน
อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง
ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับ
การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่
ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน
อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอยู่ทั้งหมด 2 ศูนย์ จำนวน 164 คน
ซึ่งได้มาโดยวิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามานะ และทำการ
สุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ
สมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ตัวแปรอายุ
อาชีพ ใช้ F-test (One way Anova) ส่วนตัวแปรที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ t-test
(Independent samples)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รองลงมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ อาชีพ และที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ข้อเสนอแนะด้านที่มีความถี่โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน รองลงมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กทั้ง 2 แห่ง พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู ซึ่งควบคุมทั้ง 4 ด้าน จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ได้รับฟังข้อเสนอแนะและคิดเห็นจากผู้ปกครองหลายๆ คน ต่างก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรสิ่งทีทุกได้ข้อเสนอแนะหรือการหาวิธีก็ตามเป็นการแสดงถึงความต้องการของผู้ปกครองภายในภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก นั้นประสบความสำเร็จ และเจริญรุ่งเรืองต่อไป รวมทั้งเป็นการสร้างความไว้วางใจแก่ผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมาเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง

TITLE The Opinions of Parents toward the Administration of the Child Development Centers of Jaturapakpimarn Municipality, Jaturapakpimarn District, Roi-Ed Province

AUTHOR Mr. Pathimaporn Ukhranun **DEGREE** M.P. A. (Public Administration)

ADVISOR Assoc. Prof. Dr. Soawalak Kosolkitiamporn Chairperson
Asst. Prof. Dr. Pakdee Phosing Committee
Assoc. Prof. Saowalak Nikornpitaya Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2015

ABSTRACT

The purpose of the research is to investigate the opinions of parents toward the administration of the child development centers of Jaturapakpimarn Municipality, Jaturapakpimarn District, Roi-Ed Province, to compare the opinions of the parents toward the administration regarding age and occupation, and to find some useful suggestions for the administration of the child development centers. The sample was 164 parents of the students from two child development centers of Jaturapakpimarn Municipality, Jaturapakpimarn District, Roi-Ed Province. The Taro Yamane method was employed to calculate the sample size, and they were selected by the accidental random sampling method. The instrument was a questionnaire with a .97 reliability index. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, the T-test (Independent Samples) and the F-test (One Way ANOVA).

Results of the research are as follows:

1. The overall opinion of the parents toward the administration of the child development centers of Jaturapakpimarn Municipality, Jaturapakpimarn District, Roi-Ed Province was at a high level. The three high rated items of the administration were

buildings, environment and safety; personnel and management; and academic activities. One moderately rated item of the administration was community participation and support.

2. The overall opinion of the parents towards the administration regarding the different ages and occupations were not different at the .05 level of the statistical significance.

3. Regarding the frequency of suggestions, the most frequent suggestions for the educational administration are community participation and support, academic activities, personnel and management, and buildings, environment and safety.

Regarding the interview of parents, the parents recommend that four major areas of the child development centers should be improved for better future and the confidence of parents.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยดี โดยได้รับการสอนและแนะนำเป็นอย่างดีจากประธานกรรมการ ผศ. ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ และ ผศ. ดร.สัตยา เคนาภูมิ ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบไปด้วย ผศ. ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผศ. ดร.เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา และ ผศ. ดร. ภักดี โพธิ์สิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้วิจัยรู้สึกสำนึกในความกรุณาที่ให้การสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ที่ทำให้ชีวิตการทำงานเต็มไปด้วยการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณใหม่ เวียงวิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา คุณน้อย พันธุ์ศิลา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา และนางพิมพ์ มหิพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเนื้อหา ช่วยแนะนำข้อมูลและแนวคิดต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือด้วยการสนับสนุน อุปกรณ์ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา อันประเสริฐของผู้ศึกษา ตลอดจนญาติพี่น้อง พร้อมเพื่อนร่วมงานและเพื่อน ๆ มหาวิทยาลัยศึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 19 ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจสำคัญ พร้อมทั้งช่วยสนับสนุนทำให้ประสบความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง โดยประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ปฏิมาภรณ์ อรรคนันท์

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญตารางภาคผนวก	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	24
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงาน	30
ความหมายของการบริหาร	32
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	46
เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด	62
ลักษณะของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด	66
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลจตุรพักตรพิมาน	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
กรอบแนวคิดการวิจัย	78

สารบัญ (ต่อ)

หัวข้อ	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	82
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	84
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	85
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์	87
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	87
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	115
สรุปผลการวิจัย	115
อภิปรายผล	118
ข้อเสนอแนะ	121
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก	126
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	127
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือ	168
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	136
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	139
ประวัติผู้ศึกษา	144

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลจตุรพักตรพิมาน..... 66
2	จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด 80
3	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม อายุ อาชีพ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 93
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม 94
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 95
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 96
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ 97
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากชุมชน 99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักพิมาน อำเภอจตุรพักพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวม 101
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักพิมาน อำเภอจตุรพักพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอาชีพ โดยรวม 103
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักพิมาน อำเภอจตุรพักพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม 104
12	ผลการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักพิมาน อำเภอจตุรพักพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน 106
13	ผลการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักพิมาน อำเภอจตุรพักพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน 107
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความผูกพันกับองค์การ..... 120
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านเจตคติในการปฏิบัติงาน..... 121
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความสามัคคี..... 122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18	124
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด.....	
19	125
เมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรอิสระ.....	
20	126
ผลการวิเคราะห์สมการความถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) โดยวิธี Enter Method.....	
21	129
จำนวนความถี่ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับเกี่ยวกับการเสริมสร้างขวัญกำลังใจใน การปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง ร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด.....	

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	141
2 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	144

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1	โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546..... 77
2	กรอบแนวคิดการวิจัย..... 96
3	ตัวแปรที่มีผลต่อการแปรผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐาน..... 128

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นการวางฐานการดำเนินชีวิตให้กับบุคคลในชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประสิทธิภาพของการศึกษามีได้จำกัดอยู่ภายใต้ระบบการศึกษาเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับระบบอื่นในสังคมด้วย เช่น สัมพันธ์กับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยเฉพาะชุมชนซึ่งแวดล้อมสถานศึกษาอยู่ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในฐานะที่โรงเรียนเป็นหน่วยงานของสังคมที่ตั้งอยู่ด้วยความเชื่อถือและร่วมมือของประชาชน โรงเรียนกับชุมชนจะมีความสัมพันธ์กันได้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา หักครุ ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า การมีบุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น ภายใต้ความเชื่อที่ว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก โดยเลือกตัวแทนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าไปเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อร่วมกันดำเนินงานของโรงเรียน คณะกรรมการจะช่วยให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมไปอย่างรอบคอบและเหมาะสม ตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น (อุทัย บุญประเสริฐ. 2542 : 181 –202)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีเจตนารมณ์ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน จึงได้กำหนดไว้ในมาตราที่ 40 “ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่และส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ” และมาตรา 57 “ให้หน่วยงานทางการศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 13-14)

เทศบาลตำบลมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ด้านการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมุ่งส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมคุ้มครองดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เทศบาลตำบลจึงเป็นองค์กรที่สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของรัฐบาลที่จะกระจายอำนาจลงสู่หน่วยการบริหารระดับตำบล ตามกระแสความต้องการประชาธิปไตยในปัจจุบัน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานผ่านผู้แทนของตนเอง เพื่อพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในภาพรวมของประเทศชาติต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2549 : 15) นอกจากนี้เทศบาลตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2549 : 30) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น ที่ต้องให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และฝึกอบรมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ซึ่งการจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึง การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2542 : 8-12) ทางด้านนโยบายจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี รัฐบาลยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กในระดับก่อนประถมศึกษา (0-5 ปี) เพราะการพัฒนาเด็กในวัยนี้เป็นช่วงเวลาสำคัญมาก สำหรับการพัฒนาทางด้านสมองของบุคคล การที่รัฐจะกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่ครอบคลุมการศึกษาของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาเนื่องจากการศึกษาระดับนี้ควรเป็นศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม โดยจัดการส่งเสริมให้ชุมชนหรือสถาบันตลอดจนองค์กรในท้องถิ่น และที่สำคัญอย่างยิ่งสถาบันครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับนี้ควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2542 : 74)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการจัดการศึกษาด้วยและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความเหมาะสมและความต้องการของประชาชน

ในท้องถิ่นนั้น ๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัย หรือก่อนประถมศึกษา เป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 8) การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ซึ่งต้องประสานความร่วมมือจากครอบครัวชุมชนสถานศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 8)

การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นโยบายจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (3-5 ปี) ด้วยความร่วมมือกับชุมชน เพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อม และพัฒนาเด็กเล็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และพื้นฐานของการศึกษาระดับสูงต่อไป เป้าหมายรับผิดชอบในการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกสุขลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มศักยภาพพัฒนาความพร้อมของเด็ก ๆ ทุกด้าน แบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษาตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กได้อย่างถูกวิธีสนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนให้สามารถร่วมกันวางแผนและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงเพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ (ประชา มาตินนท์. 2547 : 91-93)

ปัญหาและอุปสรรคของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขต เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานวัสดุ สื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอ ศักยภาพของชุมชนสภาพการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองครูผู้ดูแลเด็กขาดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมในการส่งเสริมและพัฒนา

เด็กปฐมวัย ผู้ปกครองและคณะกรรมการศูนย์ฯ ขาดความรู้ความเข้าใจและแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้ปกครองยังมีความคิดว่าภาระในการดูแลเด็กเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก ทำให้เด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่ที่ดีจากผู้ปกครอง ส่งผลกระทบกับเด็กที่ตามมา คือ เด็กภายในศูนย์ไม่มีสุขนิสัยที่ดี เช่น สวมใส่เสื้อตัวเดิมมาโรงเรียน ไม่อาบน้ำ เล็บมือ เล็บเท้าไม่ตัดและสกปรก ร่างกายมอมแมม และอื่น ๆ (เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน. 2555 : 5)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำตามระเบียบกฎหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่อันสำคัญที่จะพัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบต่อการพัฒนาการทุกด้าน ซึ่งปัจจุบันเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมานมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบทั้งสิ้น 2 ศูนย์ ผู้วิจัยในฐานะของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และเป็นผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จึงมีความสนใจที่จะวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง เพื่อนำผลการวิจัยไปกำหนดแผนการบริหารงานปรับปรุง และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ อาชีพ และที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
2. ผู้ปกครองที่มีอายุ อาชีพและที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัย เรื่อง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 15-28) ประกอบด้วย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 แหล่งข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1.1 ขอบเขตด้านประชากร หมายถึง ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอยู่ทั้งหมด 2 ศูนย์ จำนวน 276 คน (เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน. 2555 : 2-8)

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอยู่ทั้งหมด 2 ศูนย์ จำนวน 164 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามานะ (Taro Yamane. 1973 : 727)

2.2 แหล่งข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อย จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอยู่ 2 ศูนย์ ใช้การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่วิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย

3.1.1 อายุ

3.1.2 อาชีพ

3.1.3 ที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 4 ด้าน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 15-28)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2556 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากส่วนประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม โดยไม่มีข้อจำกัดว่าจะถูกต้องหรือไม่ อาจจะมีการแสดงเหตุผลประกอบความคิดเห็นนั้น เพื่อประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งความคิดเห็นอาจจะเห็นด้วยหรือปฏิเสธก็ได้

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อื่นที่ให้การอุปการะ ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ผู้ปกครองเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 3 – 5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง ท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย ซึ่งต่อไปนี้ เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จำนวน 2 ศูนย์ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุ้มใต้หมู่ที่ 1

ความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้ปกครอง เด็กเล็กที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของการดำเนินงานกิจกรรมตามหน้าที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การกำหนดมาตรฐานสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา) การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวัน สำหรับเด็กให้มีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและสังคม และสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ เป็นต้น

2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง การกำหนด มาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สำหรับคุ้มครองป้องกันให้เด็กเล็กปราศจากอันตรายและอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีความสุขทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สร้างมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมความปลอดภัยมีการดำเนินการด้านอาคาร และสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ อาคารในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ทั้งภายในภายนอกอาคารให้เด็กมีความปลอดภัยและได้มาตรฐานเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้

3. ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดมาตรฐานสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ เช่น การหาวิธีการส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปฏิบัติงาน ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น มีวิธีการทำงานที่ดีขึ้นทำให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น รวมถึงการตรวจสอบและพิจารณาถึงผลงานที่บุคคลได้ทำไปแล้ว ว่ามีข้อดีข้อด้อยตรงไหนบรรลุ วัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไรเพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงงาน ให้ดีขึ้น

4. การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะผู้ปกครองเด็กที่ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติการแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจ มีส่วนสนับสนุนเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมทั้งการรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เทศบาลตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยรูปแบบหนึ่งมีสภาพเป็นนิติบุคคลมีโครงสร้างการบริหารงานเป็นฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจแก่ผู้บริหารและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อนำไปกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ประชาชน ผู้ปกครอง และเด็กในพื้นที่ที่ทำการวิจัยได้รับการบริการด้านการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน สร้างความมั่นใจและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นฐานของเด็กเล็กให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงาน
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน
7. ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล

1. ความเป็นมาของเทศบาลตำบล

สุขาภิบาล เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เก่าที่สุด เพราะเกิดขึ้น
ในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง ตามระบอบ
ประชาธิปไตย โดยเริ่มจากการจัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอม อำเภอเมืองสมุทรสาคร และต่อมาในสมัย
รัชกาลที่ 7 ทรงมีพระราชประสงค์ให้ราษฎรในท้องถิ่นปกครองตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ความ
เข้าใจได้เรียนรู้และทดลอง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย (Democracy) พระองค์ทรงเห็นว่า
“มันเป็นการดีแก่ประชาชนอย่างแท้จริงที่เขาจะเริ่มต้นด้วยการควบคุมกิจการท้องถิ่นก่อนที่พวกเขา
พยายามที่จะควบคุมกิจการของรัฐ โดยผ่านทางรัฐสภา” และในปี พ.ศ. 2476 จึงมีการจัดตั้งเทศบาล
ตาม พ.ร.บ. จัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 มีการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลหลายแห่ง
จนกระทั่งมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ยกเลิกการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ

สุขาภิบาลทั้งหมดตาม พ.ร.บ. เปลี่ยนแปลงฐานะ ของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน (พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542, 2546 : 1)

หลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 7 กำหนดไว้ว่า “เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร และได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดตั้ง ดังนี้

(พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546. 2546 : 79)

เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้น เป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 9)

เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชน ที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตาม พระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศ กระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 10)

เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไปทั้งมีรายได้ พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศ กระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและ เขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 11)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบ อำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการ บริหารพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินกิจกรรมภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่ กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของ รัฐบาล ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจความหมายและหลักการทำงานมากขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจ ในบทบาทและหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติงานบริการประชาชน

2. ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local self government) เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวความคิดและทฤษฎีในการกระจายอำนาจ (Decentralization) ได้มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ประธาน คณะทฤษฎีศึกษากร (2545 : 7) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

วิญญู อังคนารักษ์ (2548 : 4) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองในรูปลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมีงบประมาณของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

ชัยพงษ์ สำเนียง (2555 : 2) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมายมีพื้นที่และประชากรเป็นของตนเอง ประการสำคัญขององค์กรดังกล่าวจะต้องมีอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสมการมอบอำนาจ การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการสาธารณะต่าง ๆ แม้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) หมายถึง การปกครองชุมชนหรือท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งของประเทศ โดยมีองค์กรหรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นนิติบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ที่ประชาชนเลือกเข้ามาเพื่อดำเนินงานตามกำหนดระยะเวลา โดยมีงบประมาณเป็นของตนเอง และมีอำนาจอิสระของตน ในการดำเนินการของท้องถิ่นที่รัฐบาลได้มอบหมายให้ ทั้งนี้โดยส่วนกลางหรือรัฐบาลเป็นเพียงผู้คอยควบคุมเท่านั้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2555 : ออนไลน์)

หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึงกิจการพาณิชย์ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นด้วย (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2553. 2553 : 2)

“หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด (กรมการปกครอง. 2546 : 1-5)

“ตำบล” หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่อยู่ในเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และในกรณีที่ตำบลใดมีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้หมายความถึงเฉพาะพื้นที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (กรมการปกครอง. 2546 : 1 – 5)

ประหยัด หงส์ทองคำ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2546 : 10) ได้รวบรวมความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการชาวต่างประเทศไว้ ดังนี้

วิลเลียม เอ ร็อบสัน (William A. Robson. 1957 : 256) ได้ให้ความหมายว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องไม่มาจนมีผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal rights) และมีองค์ที่ประกอบที่จำเป็น (Necessary organization) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง

เดเนียล วิท (Danil, V. 1968 : 366) ให้ความหมายว่า “การปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครอง ร่วมกันรับผิดชอบทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น”

วิลเลียม ฮอลโลเวย์ (William V. Holloway. 1974 : 256) กล่าวว่า “การปกครองตนเองของท้องถิ่น” หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตที่แน่นอน มีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้มีอำนาจปกครองตนเอง มีการบริหารงานคลังของตนเอง และมีสภาของท้องถิ่นที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้ มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินกิจกรรมภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาล

3. องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากความหมายที่นักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายไว้ข้างต้นสามารถที่จะสรุปลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นแนวคิดของประธาน คงฤทธิศึกษาการ ได้ดังนี้

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นจะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการเพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่นเพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)
4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) โดยการอนุญาตจากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า
5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติไปตามนโยบายของตนตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง
6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับเพื่อกำกับให้การปฏิบัติไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่น ได้แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับทั้งปวงย่อมไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ
7. หน่วยการปกครองท้องถิ่นเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนในส่วนรวมการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะเหมือนกัน ถึงแม้ว่ามีรูปแบบที่แตกต่างกันตามฐานะรายได้ของแต่ละพื้นที่

เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งจะสามารถนำปัญหาหรือความต้องการของประชาชนมาแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และยังเป็นหน่วยงานที่สร้างประชาธิปไตยและความสามัคคีในระดับชุมชน

5. ขอบเขตของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ภายในวงกรอบของกิจกรรมบางประเภทที่รัฐกำหนดให้และภายในวงกรอบของเขตพื้นที่การปกครองท้องถิ่น นับเป็นเวทีการเมืองแบบประชาธิปไตยย่อยส่วนที่ประชาชนในท้องถิ่นระดับต่าง ๆ มีโอกาสร่วมดำเนินการเพื่อปกป้องและส่งเสริมผลประโยชน์ของตน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2555 : เว็บไซค์)

การที่กล่าวว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นเวทีประชาธิปไตยย่อยส่วน ก็เนื่องจากเมื่อเทียบกับการเมืองการปกครองระดับชาติแล้วการปกครองท้องถิ่นมีขนาดขอบเขตความรับผิดชอบกิจกรรมและจำนวนประชาชนผู้เข้าร่วมจำกัดว่าการเมืองการปกครองระดับชาติ ดังจะกล่าวต่อไป

5.1 มีขอบเขตพื้นที่จำกัด เขตการปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นเขตพื้นที่ย่อยของการปกครองของรัฐ มีอาณาบริเวณแคบกว่ารัฐ มีจำนวนประชากรในพื้นที่จำกัด ในขณะเดียวกันมีความหลากหลายของประชากรน้อยกว่าประชากรของประเทศ กล่าวคือ มีความสอดคล้องกันในแง่วัฒนธรรมลักษณะประชากรและความต้องการสูงกว่าประชากรในระดับชาติ

5.2 มีขอบเขตกิจกรรมจำกัด กิจกรรมของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นกิจกรรมที่รัฐมอบให้ท้องถิ่นดำเนินการ ส่วนใหญ่แล้วมักเป็นความต้องการใกล้ตัวเฉพาะถิ่น และเป็นบริการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน หรือเกี่ยวกับสาธารณูปการที่จำเป็นโดยทั่วไป เช่น การศึกษา การอนามัย การอุปโภคบริโภค การคมนาคม การบันเทิง เป็นต้น เมื่อมีขอบเขตกิจกรรมจำกัด ขอบเขตในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมจำกัดตามไปด้วย

5.3 มีรูปแบบการดำเนินการง่ายกว่าการดำเนินการระดับชาติ คือ กิจกรรมของหน่วยปกครองท้องถิ่น ไม่จำเป็นต้องผ่านกระบวนการขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อนเหมือนกับกระบวนการระดับชาติ ตัวอย่าง เช่น ก่อนที่จะผ่านพระราชบัญญัติเป็นกฎหมายของประเทศได้ ต้องผ่านกระบวนการหลายวาระหลายขั้นตอน แต่การผ่านข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทำได้ง่ายกว่า รวดเร็วกว่า

5.4 ไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบการเมืองการปกครองเหมือนรูปแบบที่เป็นอยู่ระดับชาติ รูปแบบประชาธิปไตยที่อาศัยหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจนั้น มักแบ่งอำนาจอิทธิพลออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ โดยมีหน่วยงาน

รับผิดชอบในการใช้อำนาจอธิปไตยดังกล่าว (เช่น รัฐสภา รัฐบาล และฝ่ายตุลาการ) แต่ในการปกครองท้องถิ่นนั้น รูปแบบทั้งสภาท้องถิ่นและฝ่ายบริการก็ได้ และโดยทั่วไปมักไม่มีฝ่ายตุลาการรวมอยู่ด้วย

จากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่ารูปแบบของการปกครองท้องถิ่นดูไม่สำคัญเท่ากับให้ประชาชนมีส่วนร่วมเลือกตัวแทนและให้ตัวแทนมีอำนาจดำเนินกิจการเพื่อส่วนร่วมโดยอิสระ ตามขอบเขตอันสมควร ร่างกฎหมายดังกล่าวได้ยืนยันไว้ในมาตรา 3 ว่าเป็นสิ่งที่ชอบด้วยเหตุผลที่จะให้ความรับผิดชอบในการบริหารที่มีต่อประชาชนนั้นอยู่ในมือของหน่วยการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด

6. โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลออกเป็น 2 ส่วน คือประกอบด้วยฝ่ายนิติบัญญัติ คือสภาเทศบาลและฝ่ายบริหารคือ คณะผู้บริหาร โดยการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของเทศบาลและจะมีโครงสร้างเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งส่วนคือข้าราชการส่วนท้องถิ่น (พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546. 2546 : 81-93)

6.1 สภาเทศบาล

สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจำนวนตามขนาดของเทศบาลดังต่อไปนี้

6.1.1 เทศบาลตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 12 คน

6.1.2 เทศบาลเมืองประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน

6.1.3 เทศบาลนครประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 24 คน

สภาเทศบาลเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติของเทศบาลจึงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจนิติบัญญัติของท้องถิ่น กล่าวคือมีอำนาจตราเทศบัญญัติอนุมัติงบประมาณประจำปีของเทศบาลและควบคุมการบริหารกิจการของเทศบาล โดยแต่เดิมนั้นสภาเทศบาลมีอำนาจในการให้ความเห็นชอบตั้งคณะเทศมนตรีการตั้งกระทู้ถามคณะเทศมนตรีการเปิดอภิปรายเพื่อยื่นคำร้องขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีลาออกจากตำแหน่งแต่ต่อมาเมื่อมีการนำระบบการบริหารงานแบบนายกเทศมนตรีมาใช้สภาเทศบาลก็มีหน้าที่ในลักษณะดังกล่าวที่กระทำต่อนายกเทศมนตรีที่กฎหมายกำหนด

6.2 นายกเทศมนตรี

นายกเทศมนตรีแต่เดิมนั้นกฎหมายว่าด้วยเทศบาลได้วางข้อกำหนดไว้ในมาตรา 36 ให้นายกเทศมนตรีทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารกิจการของเทศบาลในกรณีที่ประชาชนในเขตเทศบาลออกเสียงประชามติให้มีการบริหารเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี โดยแต่ละเทศบาลจะมีองค์ประกอบในเชิงจำนวนของคณะเทศมนตรีตามรูปแบบเทศบาล กล่าวคือในกรณีที่เป็นเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลให้มีเทศมนตรีได้ 2 คนซึ่งเมื่อรวมนายกเทศมนตรีแล้วเป็นคณะเทศมนตรีแล้วมีจำนวน 3 คน (สำหรับเทศบาลเมืองที่มีรายได้จากการจัดเก็บปีละ 20 ล้านบาทขึ้นไปให้มีเทศมนตรีเพิ่มขึ้นอีก 1 คน) ส่วนกรณีที่เป็นเทศบาลนครให้มีเทศมนตรีได้ 4 คนซึ่งเมื่อรวมนายกเทศมนตรีแล้วมีจำนวน 5 คนภายหลังเมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้มีบทบัญญัติให้ยกเลิกความในมาตรา 36 ดังกล่าวพร้อมกับยกเลิกเงื่อนไขให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีโดยความเห็นชอบของสภาเทศบาลตามมาตรา 37 โดยสร้างบทที่ 2 ทวิว่าด้วยนายกเทศมนตรีในมาตรา 48 ทวิไว้เป็นการเฉพาะซึ่งมีเนื้อความในลักษณะที่ให้ใช้รูปแบบการบริหารงานเทศบาลเป็นแบบนายกเทศมนตรีซึ่งได้รับการเลือกตั้งมาจากราษฎรในเขตเทศบาลแทนระบบคณะเทศมนตรีโดยนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังนี้

6.2.2 เทศบาลตำบลให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน

6.2.1 เทศบาลเมืองให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 3 คน

6.2.3 เทศบาลนครให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 4 คน

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้โดยในกรณีเทศบาลตำบลให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 2 คน ในกรณีเทศบาลเมืองให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 3 คนและในกรณีเทศบาลนครให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 5 คน

นอกจากองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 2 ส่วน คือ สภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารงานเทศบาลใหม่แล้วยังมีส่วนหนึ่งที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าองค์ประกอบทั้ง 2 ส่วน ก็คือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของเทศบาลที่ปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจประจำสำนักงานหรืออาจจะนอกสำนักงานก็ได้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างใกล้ชิดเพราะหน้าที่ของเทศบาลนั้นต้องติดต่อและให้บริการแก่ประชาชนตั้งแต่เกิดจนตายทั้งในเรื่องงานด้านการทะเบียนการสาธารณสุข โภค การศึกษาการ

รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินซึ่งนับว่าเป็นภาระหน้าที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมาก โดยการทำงานของข้าราชการส่วนท้องถิ่นจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณและคุณภาพของงานส่วนการบรรจุแต่งตั้งการให้มีความดีความชอบตลอดจนการออกจากตำแหน่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. 2519 เป็นสำคัญ

การวางโครงสร้างเทศบาลกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบว่าด้วยการกำหนดส่วนราชการของเทศบาล พ.ศ. 2541 โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งกองหรือฝ่ายขึ้นถึง 12 หน่วยดังต่อไปนี้

1. สำนักปลัดเทศบาลมีส่วนราชการประกอบด้วย

1.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไปแบ่งออกเป็นงานการเจ้าหน้าที่และงานควบคุมเทศบาลนิชย์

1.2 ฝ่ายปกครองแบ่งออกเป็นงานทะเบียนราษฎร งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยงานรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงและงานธุรการ

2. สำนักการคลังกองคลังหรือฝ่ายคลังมีส่วนราชการประกอบด้วยส่วนพัฒนารายได้หรือฝ่ายพัฒนารายได้แบ่งออกเป็นงานพัฒนารายได้งานผลประโยชน์และงานเร่งรัดรายได้ ส่วนบริหารงานคลังหรือฝ่ายบริหารงานคลังแบ่งออกเป็นงานการเงินและบัญชี งานพัสดุและทรัพย์สินและงานสถิติการคลัง

2.1 ส่วนหรือฝ่ายแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินแบ่งออกเป็นงานแผนที่ภาษีงานทะเบียนทรัพย์สินงานบริการข้อมูลแผนที่และทะเบียนทรัพย์สิน

2.2 ฝ่ายบริหารงานทั่วไปหรืองานธุรการ

3. สำนักการช่างกองช่างหรือฝ่ายช่างมีส่วนราชการประกอบด้วยส่วนควบคุมการก่อสร้างหรือฝ่ายควบคุมการก่อสร้างแบ่งงานออกเป็นงานวิศวกรรมงานสถาปัตยกรรมและงานผังเมืองส่วนการโยธาหรือฝ่ายการโยธาแบ่งงานออกเป็นงานสาธารณูปโภคงานสวนสาธารณะงานศูนย์เครื่องจักรกลและงานสถานที่และไฟฟ้าสาธารณะกับฝ่ายบริหารงานทั่วไปหรืองานธุรการ

4. กองช่างสุขาภิบาลหรือฝ่ายช่างสุขาภิบาลมีหน้าที่กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลบำบัดน้ำเสียมีส่วนราชการประกอบด้วยฝ่ายกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลแบ่งออกเป็นงานกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลงานเครื่องจักรกลและซ่อมบำรุงและงาน โรงงานกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลฝ่ายบำบัดน้ำเสียแบ่งออกเป็นงานแบบแผนและก่อสร้างงานควบคุมและตรวจสอบการบำบัดน้ำเสียงานบำรุงรักษาและซ่อมแซมงานวิเคราะห์คุณภาพน้ำงานการคลังและงานธุรการ

5. สำนักหรือกองการศึกษามีส่วนราชการประกอบด้วยส่วนหรือฝ่ายบริหารการศึกษางานการเจ้าหน้าที่งานบริหารวิชาการงานการเงินงานโรงเรียน

5.1 ส่วนส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมหรือฝ่ายพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วยหน่วยงานย่อยคืองานนิเทศการศึกษางานกิจการนักเรียน งานกิจกรรมเด็กเยาวชนและการศึกษานอกโรงเรียน

5.2 ฝ่ายบริหารงานทั่วไปหรืองานธุรการ

6. กองหรือฝ่ายการแพทย์มีส่วนราชการประกอบด้วยฝ่ายการบริการการแพทย์ แบ่งออกเป็นงานวิชาการและแผนงานงานเภสัชกรรมงานทันตสาธารณสุขและงานชั้นสูตรและรังสีวิทยา

6.1 ฝ่ายการพยาบาลแบ่งออกเป็นงานเวชกรรมสังคมงานผู้ป่วยนอกและอุบัติเหตุงานผู้ป่วยและห้องคลอดและงานห้องผ่าตัดและวิสัญญี

6.2 ฝ่ายศูนย์บริการสาธารณสุขแบ่งออกเป็นงานศูนย์บริการสาธารณสุขงานธุรการและงานการเงินและบัญชี

7. กองวิชาการและแผนงานหรือฝ่ายวิชาการและแผนงานมีหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการวางแผนมีส่วนราชการประกอบด้วยงานวิเคราะห์นโยบายและแผนงานวิจัยและประเมินผลงานนิติกรงานประชาสัมพันธ์งานจัดทำงบประมาณและงานธุรการ

8. กองสวัสดิการสังคมหรือฝ่ายสวัสดิการสังคมมีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การสังคมสงเคราะห์มีส่วนราชการประกอบด้วยงานสังคมสงเคราะห์งานสวัสดิการเด็กและเยาวชนงานพัฒนาชุมชนและงานธุรการ

9. สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมหรือฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่เกี่ยวกับงานสาธารณสุขมีส่วนราชการประกอบด้วยฝ่ายบริหารงานสาธารณสุขแบ่งออกเป็นงานส่งเสริมสุขภาพงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่องานสัตว์แพทย์และงานธุรการ

10. หน่วยงานตรวจสอบภายในมีหน้าที่ตรวจสอบและก่อกองให้ความเห็นชอบและให้ข้อเสนอแนะแก่ปลัดเทศบาลเกี่ยวกับงานการเงินและควบคุมตรวจสอบด้านอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายมีส่วนราชการประกอบด้วยงานตรวจสอบบัญชีทะเบียนและเอกสารที่เกี่ยวข้องงานตรวจสอบภาษีภายนอกและภายในงานตรวจสอบการเก็บรักษาหลักฐานการเงินการบัญชีการจัดเก็บรายได้งานตรวจสอบพัสดุและการเก็บรักษาเงินตรวจสอบทรัพย์สินของเทศบาลงานตรวจสอบการทำประโยชน์จากทรัพย์สินของเทศบาล

11. กองการหรือฝ่ายการประปามีส่วนราชการประกอบด้วยฝ่ายผลิตและบริการ แบ่งออกเป็นงานผลิตงานจำหน่ายและบริการงานมาตรวัดน้ำฝ่ายการเงินและบัญชีแบ่งออกเป็นงานการเงินและบัญชีงานจัดเก็บรายได้งานพัสดุและงานธุรการ

12. แขนงเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของเทศบาลในอนาคตหรือกรณีที่เป็นเทศบาลขนาดใหญ่จะสามารถแบ่งเป็นแขนงมีส่วนราชการประกอบด้วยสำนักงานแขวงงานการศึกษางานคลังงานสวัสดิการสังคมงานช่างงานประปางานสาธารณสุขของพื้นที่แขวงได้ โดยงานแต่ละงานจะทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากเทศบาลตั้งนั้นจึงสามารถสรุปโครงสร้างการบริหารงานเทศบาลได้จากแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 โครงสร้างการแบ่งส่วนการบริหารของเทศบาล

7. อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

เทศบาลมีหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 50 ถึงมาตรา 57 แบ่งแยกหน้าที่ไว้ 2 ส่วน คือ หน้าที่ต้องทำและหน้าที่อาจจัดทำนอกจากนั้นยังกำหนดหน้าที่ของเทศบาลแต่ละประเภทไว้แตกต่างกันดังนี้

1. หน้าที่ต้องทำเป็นหน้าที่ตามกฎหมายบังคับให้เทศบาลต้องจัดทำเพื่อให้เกิดผลดีแก่ท้องถิ่นเทศบาลตำบลมาตรา 50 เทศบาลเมืองมาตรา 54 และเทศบาลนครมาตรา 57 (พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2546 เพิ่มเติมฉบับที่ 12)

2. หน้าที่อาจจัดทำเป็นอำนาจหน้าที่ที่เทศบาลอาจจัดทำหรือไม่ก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรายได้ทรัพย์สินเจ้าหน้าที่และความสามารถของเทศบาลนั้น ๆ เป็นเกณฑ์

3. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 แล้วยังมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 เช่นเดียวกันกับองค์การบริหารส่วนตำบลและกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ

หน้าที่ของเทศบาลต้องทำตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 50, 53 และ 56 ดังนี้

เทศบาลตำบล

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็กเยาวชนผู้สูงอายุและผู้พิการ
8. บำรุงศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

เทศบาลเมือง

มีหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาลตำบลตามข้อ 1- 9 และมีหน้าที่เพิ่มอีกตามข้อ 1-7

ดังนี้

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
4. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
5. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
6. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
7. ให้มีการดำเนินกิจการ โรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

เทศบาลนคร

มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับเทศบาลตำบลตามข้อ 1-9 และเทศบาลเมืองตามข้อ 1-7

และมีหน้าที่เพิ่มอีกดังนี้

1. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
2. กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
3. การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพและสถานบริการอื่น
4. จัดการเกี่ยวกับที่อยู่และการบำรุงแหล่งเสื่อมโทรม
5. จัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเทียบเรือท่าข้ามและที่จอดรถ
6. การผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
7. การส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว

หน้าที่ของเทศบาลที่อาจจัดทำตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546

มาตรา 51, 54 และมาตรา 57 ดังนี้

เทศบาลตำบล

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

9. เทศพาณิชย์

เทศบาลเมือง

1. ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม

2. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน

3. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

4. ให้มีการบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก

5. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล

6. ให้มีสาธารณูปการ

7. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

8. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา

9. ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษาและพลศึกษา

10. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะสวนสัตว์และที่พักผ่อนหย่อนใจ

11. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น

12. เทศพาณิชย์

เทศบาลนคร

มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับเทศบาลเมืองตามข้อ 1-12

จากรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าเทศบาลเป็นองค์กรภาครัฐที่มีโครงสร้างการบริหาร 2 ฝ่ายซึ่งประกอบด้วยฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะเพื่อบริการประชาชน โดยการบริหารงานนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนและทำให้การตรวจสอบการบริหารงานมีประสิทธิภาพและมีผลให้การจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยรูปแบบหนึ่งใน จำนวน 5 รูปแบบ เทศบาลถือว่าเป็นรูปแบบการปกครองที่มีความยาวนานและเป็นที่ยอมรับของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั้งหลายแต่จากอดีตความเป็นมาที่ยาวนานองค์กรประกอบที่สำคัญในการพัฒนาคือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล ซึ่งจะสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชน สามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนมีความเป็นอิสระ

ในการบริหารงานบุคคลการบริหารงบประมาณแผ่นดินแต่ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็น ได้มีผู้รู้อธิบายไว้หลายท่าน ดังนี้

สิริรัตน์ ถาวรสุวรรณ (2543 : ออนไลน์) แปลจาก Nunnally ความว่า ทั้งความคิดเห็น และทัศนคตินั้น เป็นเรื่องของการแสดงออกของแต่ละบุคคล ต่อประชาชาติทั่วไปต่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี และการแสดงออกทางความคิดเห็นในรูปเกี่ยวกับตัวเขา นอกจากนี้ยัง อธิบายอีกว่า “คำว่าความคิดเห็น นั้นจะใช้ในเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึก (Feeling) และความชอบพอ (Preference) ในท้ายที่สุดเขาได้สรุปว่าเรามากใช้คำว่า ความคิดเห็นมากกว่าทัศนคติ”

เรืองเวทย์ แสงรัตนา (2543 : 48) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความ คิดเห็น หมายถึง เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูด หรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ความคิดเห็นอาจได้รับการยอมรับหรือ ปฏิเสธจากผู้อื่นได้

กฤษณ์ มหาวิรุฬห์ (2544 : 38) ได้กล่าวถึงความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความ คิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความ แน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจ บุคคลจะแสดงออกได้ง่ายโดยการแสดงเหตุผลสนับสนุน หรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่ง ขึ้นกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น ด้านความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ การแสดงความคิดเห็นนี้อาจได้รับการรับ หรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

จิรายุ ทรัพย์สิน (2545 : 16) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้สามารถที่จะเรียนรู้ตลอดจน สามารถที่ประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจเป็นไป ในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การติดต่อภายนอก การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และการพบปะสังสรรค์ประจำวัน

ปทานุกรมสังคมวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546 : 246) ได้บัญญัติคำว่า ความคิดเห็น ซึ่งตรงกับคำว่า Opinion ในภาษาอังกฤษ หมายถึง ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญา ความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยัน ได้เสมอไปก็ตาม ทศนะหรือประมาณการเนื้อหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง คำแถลงที่ยอมรับนับถือกันว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษา คำว่าความคิดเห็นมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า เจตคติ ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่าแนวโน้มที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างในการแสดง ปฏิริยาสนับสนุน หรือเป็นปฏิบัติต่อบางสิ่งบางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน

กู๊ด (Good. 1973 : 339 ; อ้างถึงใน เพทาย ศิริมุสิกะ. 2547 : 8) ให้คำจำกัดความ ของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความเชื่อ ความคิดเห็นหรือลงความเห็นเกี่ยวกับสิ่งใด สิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่

ไอแซค (Isaak. 1981 : 203 ; อ้างถึงใน เพทาย ศิริมุสิกะ. 2547 : 8) ให้ความหมาย คิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกทางคำพูดหรือ คำตอบที่บุคคล ได้แสดงออกต่อสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับทั่ว ๆ ไป โดยปกติแล้วความคิดเห็นต่างจากเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะขณะที่เจตคติจะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป มีความหมายที่ กว้างกว่า

เวบสเตอร์ (Webster. 1986 : 154 ; อ้างถึงใน เพทาย ศิริมุสิกะ. 2547 : 8) ให้ได้ใจ ความหมายว่า ความคิดเห็นคือ ความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บน ความแน่นอน หรือความรู้อันแท้จริง แต่จะตั้งอยู่ในจิตใจ ความเห็นและการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่น่าจะเป็นจริงหรือน่าจะตรง ตามที่คิดไว้

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึก เกิดจาก การเรียนรู้ ตลอดจนความสามารถในการประเมินสถานการณ์ อาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่ เห็นด้วย อาจเกิดจากการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ หรือความรู้ความสามารถ ซึ่งในการวิจัย ครั้งนี้จะได้ศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักการจัดการไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น

กิตติ สุทธิสัมพันธ์ (2545 : 12-13) ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่อาจเหมือนกันหรือแตกต่างกันออกไป คือ

1. ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่าง ๆ คุณภาพสมอง

1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและศึกษา ทำให้บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติ ของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้ในกลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล

2.2 กลุ่มและสังคม ที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนได้รับทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่บุคคลได้รับแตกต่างกัน ก็จะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ปรีดา ชิตทรงสวัสดิ์ (2543 : 13) ได้สรุปเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องคล้ายกันหรือเหมือนกันเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดความเห็นไว้พอสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and physiological factors)

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล และจะมีผลต่อการศึกษา ทักษะหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ส่วนปัจจัยด้านสรีระ เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลต่อความคิดเห็นและทัศนคติของบุคคล

2. ประสบการณ์ของบุคคลโดยตรง (Direct personal experience) หรือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเองทำให้เกิดทัศนคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว (Parental influence) เป็นปัจจัยบุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูอบรมของพ่อแม่และครอบครัว

4. ทักษะคิดและความคิดเห็นต่อกลุ่ม (Group determines of attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและทัศนคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม

5. สื่อมวลชน (Mass communication) คือ สิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรา ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นขึ้นอยู่กับกลุ่มสังคมในหลายประการ (จำเรียง ภาวจิตร. 2536 : 248-249) คือ

1. ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท เป็นต้น

2. กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือ กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกัน หรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่มที่สมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3. กลุ่มกระตือรือร้น หรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษอันจะก่อให้เกิดผลประ โยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกลุ่มเฉื่อยชา ก็จะไม่มียอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยตรง เช่น เพศ อายุ รายได้ และปัจจัยสภาพแวดล้อม คือปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยอ้อม เช่น สื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้องและครอบครัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น มีลักษณะคล้ายคลึงและไปในทำนองเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลแตกต่างกันออกไป เพราะแต่ละบุคคลย่อมจะได้รับลักษณะที่แตกต่างกันหรือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ และสะสมจนกลายเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ในประเด็นของปัจจัยทางคุณลักษณะส่วนบุคคล

บุคคลที่แตกต่างกันในเรื่อง เพศ อายุ และรายได้ โดยทำการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง เด็กเล็ก ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไปในแต่ละด้านเพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองเด็กเล็กที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเป็นไปอย่างไรต่อการดำเนินงาน

3. ประเภทของความคิดเห็น

ออสแคม (Oskamp. 1977 : 110 ; อ้างถึงใน เพทาย ศิริมุสิกะ. 2547 : 10-11) ได้สรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and physiological factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะได้พูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรม จะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษา เจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ปัจจัยด้านร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดจะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษ์นิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น
2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct personal experience) คือ บุคคลที่ได้รับการรับรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เช่น เด็กทารกที่แม่ได้ป้อนน้ำส้มคั้นให้ทาน เขาจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำส้มหวาน เย็น หอม ชื่นใจ ทำให้เขามีความรู้สึกค่อน้ำส้มที่ได้ทานเป็นครั้งแรกเป็นประสบการณ์โดยตรงที่เขาได้รับ
3. อิทธิพลจากครอบครัว (Parental influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กเล็ก ๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอน ทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัล และการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัว และจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับมา
4. เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (Group determinants of attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคลเนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้
5. สื่อมวลชน (Mass media) เป็นสื่อต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับสื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็นมีความรู้สึกต่าง ๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

เรมเมอร์ (Remmer. 1954 : 6-7 ; อ้างถึงใน เพทาย ศิริมุสิกะ. 2547 : 10-11) กล่าวว่า
ความคิดเห็นมี 2 ประการ ด้วยกันคือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด - เชิงลบสุด (Extreme opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิด
จากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง
ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive contents) การมีความเห็นต่อสิ่ง
ใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ
เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย ปัจจัยที่มีอิทธิพล
ต่อความคิดเห็นการแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละคน
ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกัน
ออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐาน ของแต่ละบุคคลที่ได้รับจนมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น

4. การวัดความคิดเห็น

การที่จะทราบความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นจะต้องมีเครื่องมือวัด
ที่เชื่อถือ ซึ่งมาตรวัดเจตคติ หรือความคิดเห็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย มี 4 วิธี ดังนี้
(วัลลภ รัฐนัตรานนท์. 2545 : 102- 117)

1. วิธีแบบเกวัดความต่างทางศัพท์ (S-D Scale = Semantic differentia scale) เป็น
วิธีวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ขยัน-
ขี้เกียจ เป็นต้น

2. วิธีเคิร์ทสเกล (Liket scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นที่
นิยมกันมากที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถตอบทัศนคติในทาง
ชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ
และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +1+10 หรือ -1-2 ตามลำดับ

3. วิธีกัทแมนสเกล (Guttman scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาตร
ทัศนคติ หรือทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง - ต่ำ
แบบเปรียบเทียบกันและกันได้อย่างต่ำสุดถึงสูงสุดและแสดงถึงการสะสมของข้อความคิดเห็น

4. วิธีเทอร์สโตนสเกล (Turnstone scale) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็น
ปริมาตร แล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิด หรือทัศนคติไปในทางเดียว และเสมือนว่าเป็น
Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า ภาพรวมในเรื่องของความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยไม่มีข้อจำกัดว่าจะถูกต้องหรือไม่ อาจจะมีการแสดงเหตุผลประกอบความคิดเห็นนั้น เพื่อประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องมาจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การติดต่อกับภายนอก ฯลฯ การวิจัยครั้งนี้ได้แนวคิดในเรื่องของการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็ก เพื่อประเมินในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรตาม ด้านการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อนำความคิดเห็นที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงดำเนินงานให้สอดคล้องกับภารกิจและนโยบายของรัฐเพื่อให้หน่วยงานภายนอกและประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงาน

1. หลักการดำเนินงาน

คำว่า การดำเนินงานนี้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายในลักษณะต่าง ๆ พอแยกได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กล่าวว่า การดำเนินหรือการบริหารเป็นศิลปะของการใช้บุคคลอื่นทำงานให้แก่องค์กร (Management is and art of getting think done through others) จากความหมายนี้เมื่อพิจารณาแล้วเป็นการมองว่าสมาชิกในองค์กรเป็นสื่อกลางที่จะนำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย เปรียบสมาชิกในองค์กรเป็นเช่นวัตถุสิ่งของที่จะต้องปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนด แต่ในความเป็นจริง สมาชิกในองค์กรเป็นมนุษย์ที่มีความต้องการ มีความมุ่งหวังในความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นที่องค์กรควรสนองตอบสิ่งเหล่านี้ ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น ความหมายของคำว่า การบริหารในประเด็นหนึ่ง ควรมีการปรับปรุงใหม่ว่าการบริหารเป็นศิลปะของการใช้บุคคลอื่นทำงานให้แก่องค์กร โดยการตอบสนองความต้องการและจัดโอกาสให้เขาเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน (Management as an art of getting done through other people by satisfying their needs, expectations and providing them opportunity for growth and development) จากความหมายนี้จะมองเห็นได้ว่า เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ทำให้สมาชิกในองค์กรร่วมแรงร่วมใจการช่วยเหลือกิจกรรมในองค์กรเป็นอย่างดี

ประเด็นที่สอง การดำเนินงานหรือการบริหารเป็นกระบวนการ (Management as process) ที่กล่าวว่าการจัดการเป็นกระบวนการนี้มีความสัมพันธ์กับการกำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กรและแปรเปลี่ยนจุดมุ่งหมายนั้นสู่การปฏิบัติจริงซึ่งความหมายนี้ผู้จัดการจะทำให้การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้โดยผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ (Systematic) มีการประสานงาน (Co-ordinate) และความร่วมมือร่วมใจจากทรัพยากรจากมนุษย์ (Co-operative human efforts) ขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายจะมีชื่อต่าง ๆ กันและล้วนต่างมีความหมายแตกต่างกันไป เช่น กระบวนการบริหารตามแนวคิดของเฮนรี ฟาโยล (Henry Fayol) ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การบังคับการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) หรือที่รวมเรียกว่า พอคค (POCCC) ขณะที่ลูเทอร์ กุลิก และลินคอล์น เออร์วิค (Luther Gulick & Lyndall Urwick) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการ หรือที่รู้จักกันดีว่าการจัดองค์กร (Organizing) การจัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) และการเสนอรายงาน (Reporting) ตลอดจนการงบประมาณ (Budgeting)

สิ่งที่ต้องพิจารณาถึงความสำคัญของความหมายนี้ คือการที่กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง เพราะประกอบด้วยการดำเนินการเป็นขั้นตอนที่จะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้และกระบวนการในขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ได้เริ่มต้นและสิ้นสุดในแต่ละขั้นตอนของตัวมันเอง แต่เป็นการดำเนินการไปถึงขั้นสุดท้ายที่เรียกว่า การควบคุมจำเป็นที่จะต้องเอาประสบการณ์เดิมและข้อสังเกตต่าง ๆ ที่ค้นพบเป็นข้อมูลในการวางแผนต่อไป ดังนั้นคำว่ากระบวนการเรียนรู้ จึงมีลักษณะต่อเนื่องเป็นวัฏจักร (Cycle) ไม่มีการสิ้นสุด (Management is a never - ending process)

ประเด็นที่สาม การดำเนินงานหรือการบริหาร คือกลุ่มของผู้จัดการ (Management as a group of managers) ในความหมายนี้องค์กรเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่บริหาร คือ การจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร เป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายขององค์กรและประสานงานให้สมาชิกในองค์กรดำเนินไปในทิศทางที่เป็นเป้าหมายร่วมกัน คำว่า กลุ่มผู้จัดการนั้นบ่งบอกว่า มีผู้จัดการหลายคนรวมกัน ทั้งนี้เพราะองค์กรต่าง ๆ จะมีระดับการบริหารหลายระดับ อาทิ การจัดการระดับสูง (Top management) การจัดการระดับกลาง (Middle Management) ซึ่งในระดับกลางอาจจะประกอบด้วย Upper - middle, Middle - middle and Lower management และการจัดการระดับล่าง (Lower management) ซึ่งในแต่ละระดับที่กล่าวจะมีบุคคลสวมบทบาทเป็นผู้จัดการ จึงทำให้เป็นผู้บริหารที่ดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กรนั่นเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า การบริหารทั้ง 3 ประเด็น คือทุกความหมายที่ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องการบริหารทั้งสิ้น เพียงแต่มองแตกต่างกันไปคนละด้าน บางคนมองว่าเป็นศิลป์ บางคนมองว่าเป็นกระบวนการ และบางคนมองเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่การบริหาร ถ้านำความหมายดังกล่าวมาบูรณาการจะเกิดความสมบูรณ์มากขึ้น ดังนั้น การบริหารจึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์กร การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด และความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วย องค์กร จึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

นอกจากความเข้าใจความสำคัญของงานด้านบริหารที่มีต่อตนเองและสังคมและต่อประโยชน์ที่เกี่ยวข้องด้วย ผู้บริหารในอนาคตต้องรู้ถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารด้วย จากนั้นไปจะเป็นการแนะนำภาระหน้าที่ของการบริหารจัดการเบื้องต้น โดยพิจารณาถึงบทบาทและนิยามของการบริหาร แนวทางการบริหารให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายขององค์กร รวมทั้งความจำเป็นที่ต้องบริหารทรัพยากรขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ดังนี้

ความหมายของการบริหาร

คำว่า “การบริหาร” นั้น นอกจากใช้คำในภาษาอังกฤษว่า “Administration” ยังมีอีกคำหนึ่งที่ใช้แทนกันได้ คือ คำว่า “Management” ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ เหตุผลประการแรก เมื่อไม่ต้องการใช้คำที่มีความหมายเน้นในทางการจัดการธุรกิจเอกชน และเหตุผลประการที่สอง เมื่อไม่ต้องการใช้คำที่จะทำให้เกิดความสับสน เพราะคำว่า “การจัดการ” ซึ่งมีความหมายแคบลงไป เป็นการบริหารขององค์กรแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น เมื่อพูดถึงการบริหารงานทั่วไป หรือการบริหารราชการ ซึ่งนิยมใช้คำว่า “Administration”

การบริหาร (Administration) โดยทั่วไปใช้ในความหมายกว้าง ๆ ที่รวมถึงการบริหารรัฐกิจและธุรกิจ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และ คณะ (2545 : 11) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยการวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organization) การชักนำ (Leading) และการควบคุม (Control) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากร ข้อมูลขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

พะยอม วงศ์สารศรี (2545 : 25) ได้นำความหมายของการบริหารจากนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารในลักษณะแตกต่างกันมาสรุปได้ ดังนี้ การบริหาร คือ กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัย

ความร่วมมือแรงรวมใจของสมาชิกองค์กร การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการ และความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วย องค์กรจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สมคิด บางโม (2546 : 61) มีความเห็นว่าการจัดการ คือศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ขององค์กรและนอกองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ จากความหมายดังกล่าว จะเห็นว่า การจัดการมีองค์ประกอบสำคัญ คือ การจัดการเป็นศิลปะในการใช้คนทำงาน การจัดการต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐาน คือ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ การจัดการเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล

ธงชัย สันติวงษ์ (2548 : 21 – 22) กล่าวถึงลักษณะของงานบริหารจัดการไว้ 3 ด้าน คือ ด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน งานบริหารจัดการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำในองค์กร ด้านภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ งานบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระเบียบทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์กรและการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และด้านของความรับผิดชอบงานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีการอาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ปีเตอร์ เอฟ ดรึคเกอร์ (Peter F. Drucker ; อ้างถึงใน สมพงษ์ เกษมสิน. 2546 : 37) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภายในสภาพองค์กรที่กล่าวว่ นั้นทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์กรที่เข้ามาร่วมกันทำงานในองค์กร ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุอื่น ๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูลข่าวสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายและตอบสนองความพอใจให้กับสังคม

เฟรดเดอริค ดับบลิว เทเลอร์ (Frederick W. Taylor : อ้างถึงใน ชรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. 2547 : 29) ให้ความหมายการบริหารไว้ว่างานบริหารทุกอย่างจำเป็นต้องกระทำ โดยมีหลักเกณฑ์ ซึ่งกำหนดจากการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบคอบ ทั้งนี้เพื่อให้มีวิธีที่ดีที่สุดในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์สำหรับทุกฝ่าย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ความสามารถในการจัดการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้เทคนิคความสามารถและการประสานความร่วมมือกับบุคคลอื่นเพื่อตอบสนองความต้องการของหน่วยงานและบุคคลอื่น ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อเป็นเครื่องมือในการทำงานให้สำเร็จ ซึ่งการบริหารนั้นจะมีความแตกต่างกันออกไป แล้วแต่ความสามารถและเทคนิคของแต่ละบุคคล

ที่จะกระทำให้เกิดขึ้น แต่มีเป้าหมายของการบริหารที่ชัดเจนอย่างเดียวกันคือเพื่อให้เกิดความสำเร็จในสิ่งที่ทำอยู่นั้น

2. บทบาทสำคัญของการบริหาร

ผู้บริหารในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในปัจจุบันควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ ต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ (Vision) สามารถที่จะกำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร (Strategic management) ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีทักษะที่สำคัญในการกำหนดเป้าหมายการทำงาน กำหนดนโยบายและวิธีการทำงานที่ชัดเจน โดยสามารถที่จะวิเคราะห์สถานการณ์ (Analysis situations) เพื่อกำหนดแผนเชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายและนโยบายอย่างเหมาะสม มีความสามารถในการจัดกระบวนการสื่อสารให้ได้ผล (Effective communication) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ทั่วถึงทุกระดับ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เป็นอย่างดีมีความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human resource management) และมีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหาร สามารถที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เป็นแบบอย่าง ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่การงานแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง ไม่ว่าจะ

เป็นทางตรงหรือทางอ้อม

การบริหารเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยจะต้องมีการประสานทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้มีการแบ่งหลักการคิดเกี่ยวกับการบริหารออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (สมยศ นาวิการ และมุสตี รุมาคม. 2546 : 57)

2.1 แนวคิดแบบเก่า (Old Concept) ในสมัยก่อนการบังคับบัญชาถือเอาของหัวหน้างานเป็นหลัก การบริหารเป็นไปโดยปราศจากเหตุผลแต่ใช้หลักความรุนแรง ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตามที่ตามคำสั่งของหัวหน้างานอย่างเคร่งครัด โดยไม่คำนึงถึงความคิดของตัวบุคคลจากการใช้หลักการของแนวความคิดแบบเก่านี้ จะเห็นได้ว่าทุกอย่างขึ้นอยู่กับอำนาจการบังคับบัญชาจะมาจากเบื้องต้นเสมอ โดยนายจ้างเป็นผู้ออกคำสั่งแต่เพียงผู้เดียว ไม่มีสิทธิแสดงความคิดเห็นใด ๆ การตัดสินใจอยู่ที่ส่วนกลาง ไม่มีการกระจายอำนาจ การบังคับบัญชาสมัยเก่ามักจะคิดว่าการจงใจให้บุคคลทำงานนั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานเศรษฐกิจ คือ เงินเพียงอย่างเดียว จึงไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องสวัสดิการ และความปลอดภัยในการทำงานเลย และยังกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งด้วย

2.2 แนวความคิดแบบใหม่ (Modern Concept) ทศนะของนายจ้างต่อลูกจ้าง

เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม นายจ้างมองลูกจ้างในแง่ดีให้ความสำคัญต่อลูกจ้างและมีความไว้วางใจ นอกจากนี้ยังนำทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจมาใช้ประโยชน์ในหลักการเกี่ยวกับแนวคิดแบบใหม่ถือว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มต้องการและเต็มใจทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อ งานที่ได้รับมอบหมาย เปิดโอกาสให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ระบบควบคุมตนเอง การจูงใจคนให้ทำงาน ไม่ได้ใช้เงินแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีการจูงใจที่ไม่ใช่ตัวเงินเกี่ยวข้องด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปว่า การบริหารเป็นสมองขององค์กร การที่องค์กร จะสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้นจำเป็นต้องมีกระบวนการบริหารที่ดี เช่น มีการวางแผนและ การตัดสินใจ โดยการกลั่นกรองจากฝ่ายการจัดการที่ได้พิจารณาข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้ดุลยพินิจใช้ สติปัญญาพิจารณาผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่อองค์กรนั้น การบริหารเป็นเทคนิควิธีการที่ทำให้ สมาชิกในองค์กรเกิดจิตสำนึกร่วมกัน ในการปฏิบัติงาน มีความเต็มใจช่วยเหลือให้องค์กรประสบ ความสำเร็จ ทั้งนี้ เพราะมีกระบวนการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานนำทางให้องค์กรไปสู่ ความสำเร็จ นอกจากนี้ยังเป็นการกำหนดขอบเขตในการทำงานของสมาชิกในองค์กรไม่ให้ซ้ำซ้อน กัน ทำให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความราบรื่น รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ การศึกษาครั้งนี้ได้แนวคิด ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน ที่ฝ่ายบริหารนั้นให้ความสำคัญในการกำหนดคน โยบายและแผนพัฒนาตำบล และนำแผนนั้นไป ดำเนินการตามความจำเป็นเร่งด่วน โดยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ก่อน จึงถือได้ว่า การบริหารเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับฝ่ายบริหาร

3. ปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร 6M's

คำว่า “การจัดการ” หรือ “การบริหาร” นั้นตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Management ซึ่ง Webster ให้ความหมายว่า เหมือนกับคำว่า Administration ดังนั้นคำ 2 คำ จึงให้สลับเปลี่ยน แทนที่กันได้ เพราะต่างก็การใช้ทรัพยากรที่อยู่ทั้งหมดเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหาร อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Materials) วิธีการจัดการ (Management) เครื่องมือ (Machine) และ วิธีการทำงาน (Methodology and information) หรือ 6M's ให้ประสิทธิภาพและได้ผลผลิตสูงที่สุด (ธงชัย สันติวงษ์. 2548 : 21-22) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 คน (Man)

คน หมายถึง ปัจจัยที่เป็นคน หรือการจัดหากำลังคนให้เพียงพอในการประกอบ ธุรกิจ เพราะการผลิตจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการใช้กำลังคน ฉะนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องมีการ คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบธุรกิจมาช่วยดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลงานที่ดี

3.2 เงิน (Money)

เงิน หมายถึง ปัจจัยที่เป็นเงินและแหล่งเครดิตหรือสินเชื่อ ซึ่งเป็นปัจจัยอันสำคัญที่จะช่วยให้ธุรกิจดำเนินไปได้โดยราบรื่น ธุรกิจทุกชนิดไม่สามารถจะดำเนินได้โดยไม่มีต้นทุนหรือเครดิต แหล่งเงินทุนและเครดิตจะได้จากสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุน เป็นต้น เครดิตเป็นการอาศัยสถาบันการเงินให้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งเพื่อก่อให้เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยน โดยมีธนาคารเป็นสื่อกลางทุนในการธุรกิจ แยกตามวัตถุประสงค์ที่ใช้ได้

2 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ

3.1.1 ทุนคงที่หรือทุนประจำ (Fixed capital) คือ ทุนที่ธุรกิจนำไปใช้เพื่อซื้อทรัพย์สินที่มีอายุการใช้งานนาน ที่เรียกว่า “สินทรัพย์ถาวร” ซึ่งได้แก่ ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ทุนคงที่มักจะเป็นจำนวนที่แน่นอนไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก

3.1.2 ทุนหมุนเวียน (Working capital) คือ เงินที่ถูกนำไปใช้หมุนเวียนภายในรอบการดำเนินงาน (Operating cycle) เช่น ร้านค้าปลีก จ่ายเงินสดไปซื้อสินค้าเข้าร่วม ต่อมาเมื่อขายสินค้านั้นไป ก็ได้รับชำระค่าสินค้าเป็นเงินสดกลับคืนมา และนำเงินสดนั้นไปซื้อสินค้าไว้อีก หมุนเวียนเช่นนี้อีกตลอดไป นอกจากนี้ทุนหมุนเวียนจะถูกไปใช้เพื่อการชำระหนี้ค่าซื้อสินค้าเพื่อจ่ายค่าแรง และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ดังนั้น จำนวนเงินทุนที่ใช้หมุนเวียนมักจะผันแปรไปตามวัฏจักรธุรกิจ

3.3 วัสดุ (Materials)

วัสดุ หมายถึง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตวัตถุดิบต่าง ๆ นั้น ได้มาจากพื้นดิน อากาศ และมหาสมุทร เช่น น้ำ แร่ธาตุต่าง ๆ และไม้ในป่า เป็นต้น นักธุรกิจต่างก็มีความวิตกในด้านความหมายของวัตถุดิบบางอย่าง ทั้งนี้เพราะจำนวนประชากรโลกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่โลกมิได้ใหญ่ขึ้นด้วยเหตุนี้ธุรกิจต่าง ๆ จึงพยายามที่จะค้นหาแหล่งวัตถุดิบใหม่ ๆ เช่น โครงการเจาะน้ำมันให้ลึกลงไปในพื้นที่ยิ่งขึ้น การส่งจรวดไปดวงจันทร์ ดาวพระศุกร์ ดาวอังคาร ก็เพื่อที่จะได้ใช้เป็นแหล่งวัตถุดิบที่จะนำไปใช้การผลิตในอนาคต

3.4 วิธีการจัดการ (Management)

วิธีการจัดการ หมายถึง ปัจจัยการจัดการเลือกสรรบุคคลที่จะเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจใด ๆ จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ ในการประกอบธุรกิจนั้นเป็นอย่างดี จะต้องรู้จักวางแผนนโยบายและมีความรับผิดชอบทั้งยังเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการนำที่ดิน แรงงาน และทุนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมารวมกันในวิถีทางที่จะสามารถทำให้มีการใช้ทรัพยากรทั้ง 3 อย่างข้างต้น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะผู้ประกอบการเรียนรู้การเสี่ยงภัยของธุรกิจไว้

ด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจในฐานะเป็นหัวหน้า ผู้จัดการ ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่ายขาย หัวหน้าฝ่ายสินเชื่อ หัวหน้าฝ่ายบัญชีการเงิน และการงบประมาณ เป็นต้น

3.5 เครื่องมือ (Machine)

เครื่องมือ หมายถึง ด้านการจัดองค์กร ซึ่งหมายถึง การกำหนดรูปแบบและภารกิจขององค์กร การแบ่งส่วนขององค์กร การกำหนดกิจกรรมของแต่ละหน่วยงาน การกำหนดตำแหน่งงาน (Position) พร้อมหน้าที่รับผิดชอบและอำนาจ (Authority) ของแต่ละตำแหน่งแต่ละส่วนแต่ละระดับ (Level) และขององค์กรเป็นส่วนรวมและการกำหนด โครงสร้างและความสัมพันธ์ของงานส่วนต่าง ๆ ของแต่ละองค์กรและการสร้างระบบการควบคุมให้ทุกส่วนขององค์กรได้อย่างเป็น สืบเนื่องและมีเหตุผล (Unity)

3.6 วิธีการทำงาน (Methodology and information)

วิธีการทำงาน หมายถึง องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารอันมีค่าที่นักบริหารและต้องนำมาใช้ในการวางแผนการเลือกใช้กลยุทธ์ (Strategy) และกิจกรรม (Activity) ที่ควรดำเนินการ จัดหน่วยงานและวางระบบงาน การติดต่อสื่อสาร การอำนาจ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การติดตามและควบคุมงาน การประสานงาน การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ หรือภาคเอกชน ชุมชน ประชาชน และอาสาสมัครกลุ่มรูปแบบต่าง ๆ ให้ถูกต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพและได้ผล ประเมินผลการปฏิบัติและผลงานการแก้ไขปรับปรุงและวิธีการทำงานเพื่อให้งานของหน่วยงาน เป้าหมาย และเป็นที่พึงพอใจแก่สังคม และประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และ โดยทั่วไปในสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า ปัจจัยพื้นฐานของการจัดการดังกล่าวนี้ สามารถที่จะทำการสรุปเป็นแนวคิดได้ ดังนี้ การบริหาร คือ เทคนิควิธีการที่ผู้บริหารได้ทำการศึกษาและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้กับองค์กรในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ ถือเป็นกระบวนการการบริหารอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้องค์กรธุรกิจประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการผสมผสานทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะสรุปแยกประเด็นที่เกี่ยวข้องแต่ละด้านตามหลัก 6M's ดังนี้

ด้านคน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการจัดแรงงานคนที่จะนำไปใช้ในการจัดการและบริการ หรือการจัดหากำลังคนให้เพียงพอในการดำเนินงาน เพราะการปฏิบัติงานจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการใช้กำลังคน ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานมาช่วยดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลงานที่ดี

ด้านเงิน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการบริหารเงินลงทุน ซึ่งแหล่งเงินทุนนั้น ได้มาจากการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ และจัดเก็บเอง เพื่อนำมาบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ถือเป็นปัจจัยอันสำคัญที่จะช่วยให้เทศบาลตำบลสามารถที่จะดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ซึ่งองค์กรควรมีการใช้งบประมาณด้วยความประหยัด ความจำเป็น และเป็นประโยชน์สูงสุดกับประชาชน

ด้านวัสดุ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการบริหารวัสดุสำนักงานที่ใช้ในการบริการประชาชน ซึ่งควรจะมีการใช้ความประหยัด ถูกต้อง และเหมาะสมโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านวิธีการจัดการ ฝ่ายบริหารต้องการกำหนดหลักเกณฑ์ หรือระเบียบนโยบายต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักกฎหมาย และวิธีการในการดำเนินงานให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของเทศบาลตำบล เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการได้ถูกต้องตามหลักการและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

ด้านเครื่องมือ พนักงานเทศบาลทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในด้านครุภัณฑ์ อุปกรณ์สำนักงาน ซึ่งควรมีการใช้งานและควบคุมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าต่อการบริหารจัดการ

ด้านวิธีการทำงาน ฝ่ายบริหารและฝ่ายพนักงานเทศบาล ต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ และข้อมูลข่าวสารอันมีค่าที่นักบริหารต้องนำมาใช้ในงานวางแผนงานการเลือกใช้กลยุทธ์ (Strategy) และกิจกรรม (Activity) ที่ควรดำเนินการ การจัดหน่วยงานและการวางระบบงาน การติดต่อสื่อสาร การอำนวยความสะดวก การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การติดตามและควบคุมงาน การประสานงาน การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ หรือภาคเอกชน ชุมชน ประชาชน และอาสาสมัคร กลุ่มและรูปแบบต่าง ๆ ให้ถูกต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพและได้ผล และประเมินผลการปฏิบัติงานและผลงานการแก้ไขปรับปรุงและวิธีทำงานเพื่อให้งานของหน่วยงานเข้าเป้าหมาย และเป็นที่พึงพอใจแก่สังคม

ซึ่งผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ อันได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ที่กำหนดไว้เป็นตัวแปรตาม ในด้านการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารด้านคน เงิน วัสดุ วิธีการจัดการ เครื่องมือและวิธีการทำงาน เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด และในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

5. กระบวนการบริหารโพลคอร์บ

ประมาณปี ค.ศ. 1936 ลูเทอร์ กุลลิก และลินคอล์น เออร์วิค (Luther Gulick & Lyndall Urwich) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการ หรือที่รู้จักกันดีว่า โพลคอร์บ (POSDCORB) โดยคำย่อนี้มาจากตัวอักษรตัวต้นของแต่ละขั้น คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดการบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) การอำนวยความสะดวก (Directing) การประสานงาน (Coordination) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายมากคือ (วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ, 2552 : 79-88) ดังนี้

5.1 การวางแผน (Planning)

การวางแผน หมายถึง การวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตลอดจนกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบและวิธีการระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในอนาคต การวางแผน จะประกอบด้วย การพยากรณ์ การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการกำหนดแผนการ และการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ดังนั้น การวางแผน คือการหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานโดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดผลตามเป้าหมายมากที่สุด หรือการใช้ความรู้ในทางวิชาการและวิจารณ์ญาณ วินิจฉัยเหตุการณ์ในอนาคต แล้วกำหนดวิธีการ โดยถูกต้อง และมีเหตุผลเพื่อให้การดำเนินงานในอนาคตเป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพที่สุด

การวางแผนมีความสำคัญต่อองค์การ และการปฏิบัติหน้าที่บริหารเป็นอย่างมาก กล่าวคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) นั้นจะเท่ากับเป็นการเลือกจุดมุ่งหมาย ในขั้นปลายของกลุ่มงานองค์การเกี่ยวกับการจัดทำนโยบาย (Policy) และกลยุทธ์ (Strategy) ก็จะสำคัญในแง่ของการให้มีแนวทางการทำงานที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายได้ เพื่อให้วัตถุประสงค์ที่ต้องการสำเร็จผลสูงสุดเท่าที่จะทำได้

ก่อนลงมือทำงาน นักบริหารจะต้องคิดล่วงหน้าว่าหน่วยงานของตนจะอย่างไร จึงจะได้ผลตามแนวคิดนโยบายและคำสั่งที่หน่วยเหนือมอบมาให้ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะอยู่ในรูปนามธรรมหรือสิ่งที่จับต้องไม่ได้ นักจัดการชั้นสูงมีภาระที่จะต้องกำหนดกิจกรรมที่จะต้องทำเมื่อปฏิบัติได้ผลแล้วจะสมตามเจตนารมณ์ของหน่วยเหนือที่จะสั่งการมาได้ เมื่อกำหนดกิจกรรมแล้วก็ต้องคิดหาวิธีการแยกย่อยและเหมาะสมกับสถานการณ์ด้วย นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงว่า จะต้องทำที่ไหน ขนาดใดหรือหน่วยงานใด ใครหรือหน่วยงานใดได้สังกัดที่จะรับไปเมื่อไหร่ และจะต้องให้ทรัพยากรสนับสนุนเท่าใด เขาจึงสามารถปฏิบัติงานได้และได้ผลตามที่ต้องการ นักจัดการหรือนักบริหารชั้นสูง มีหน้าที่หลักในด้านการสนับสนุนหน่วยงานระดับปฏิบัติ ดังนั้นจะต้องมีแผนที่จัดเตรียมทรัพยากรที่จะส่งไปให้กับหน่วยปฏิบัติใดจึงจะดีที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า การวางแผนเป็นการกำหนดเป้าหมาย สำหรับการปฏิบัติงาน หรือสิ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งองค์กรที่จะต้องวางแผนเพื่อพัฒนาความร่วมมือภายในโครงสร้าง ด้วยการนำบุคลากรจากหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์กรมาทำงานเป็นทีมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ทำให้ส่งผลกระทบต่อด้านบวกต่อองค์กร เพราะการวางแผนจะช่วยให้มีโอกาสที่ดีในการดำเนินงาน และเห็นอุปสรรคจากภายนอก การวางแผนจะต้องมองเหตุการณ์ในอดีต และปัจจุบันเพื่อคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต

5.2 การจัดองค์การ (Organizing)

การจัดองค์การเป็นงานที่ดำเนินมาต่อเนื่องจากการวางแผน เป็นความพยายามที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของโครงสร้างองค์กรที่จะช่วยให้แผนที่ได้จัดไว้ประสบความสำเร็จ การจัดองค์การเป็นความพยายามที่ผู้บริหารกำหนด โครงสร้างขององค์กรที่สามารถถืออำนาจให้แผนที่ได้จัดทำขึ้นไปสู่การสัมฤทธิ์ผลที่ปรารถนา หากสามารถจัดองค์การได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะขององค์กร นอกจากทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ประหยัดและคุ้มค่า เพราะไม่เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าแล้วยังทำให้้องค์การสามารถพัฒนาและเจริญเติบโตต่อไป อันเกิดมาจากการที่สมาชิกร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

การจัดองค์การที่สามารถกระทำได้อย่างถูกต้องจะก่อประโยชน์ประการสำคัญช่วยให้มีผลดีและมีประสิทธิภาพสูงในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการจัดโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตลอดเวลานั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การพิจารณาออกแบบให้สอดคล้องกับปัจจัยในสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อองค์กร โดยเฉพาะต่อตัวโครงสร้าง ซึ่งจะช่วยให้โครงสร้างองค์กรมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับเหตุการณ์ได้ดี การจัดวางรูปองค์กรที่ดี (Sound organization) มีส่วนสัมพันธ์กับความสำเร็จของกิจการ ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในปัจจุบันได้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องเข้าร่วมกลุ่มกันทำงาน ในองค์กรต่าง ๆ โดยองค์กรต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นกลไกหรือ โครงสร้าง ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์เข้าทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพตรงกับแผนที่ได้วางไว้แล้ว จากนั้นของการวางแผนขนาดขององค์กรหรือจำนวนตำแหน่งหน้าที่การงานต่าง ๆ ที่ออกแบบขึ้นนั้น จะมีมากน้อยเพียงใด ย่อมเป็นเหตุเป็นผลโดยตรงกับขนาดของชนิดของแผน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า การจัดองค์การ จึงเป็นการพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการ ทำด้วยการใช้ความพยายามในการกำหนดงานและความสำคัญของอำนาจหน้าที่ มีการกำหนด ลักษณะเฉพาะของงาน มีการกำหนดส่วนงานย่อยใน โครงสร้างของโครงสร้าง ขนาดของการ ควบคุม และสายการบังคับบัญชา โครงสร้างจะต้องระบุถึงวิธีการใช้ทรัพยากร และวิธีการซึ่ง กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ขององค์กร

5.3 การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing)

เมื่อผู้บริหารได้กำหนดตำแหน่งหน้าที่และทำการตัดสินใจในเรื่องของหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างเหมาะสมในหน้าที่ทางด้านการจัดองค์การแล้ว การจัดคนเข้าทำงานจะเป็น เรื่องเกี่ยวกับการจัดหาบุคคลที่เหมาะสม สำหรับการปฏิบัติงานกล่าว หน้าที่ทางด้านการจัด องค์การและการจัดหาคนเข้าทำงานเป็นงานที่จะต้องปฏิบัติอยู่เรื่อย ๆ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง ตำแหน่งต่าง ๆ และตัวบุคคล การบริหารงานทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะ และกลยุทธ์ต่าง ๆ พิจารณามูลค่าที่อยู่ในองค์กร เพื่อดำเนินการพิจารณาสรรหาคัดเลือกและบรรจุ บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาอยู่ในองค์กร ในขณะที่บุคคลเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร ได้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบำรุงรักษาให้บุคคลที่คัดเลือกเข้ามาเพิ่มพูนความรู้ความสามารถมี สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีในการทำงาน และยังรวมไปถึงการแสวงหาวิธีการที่ทำให้สมาชิก ในองค์กรที่ต้องพ้นจากการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จากแนวคิด ของนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ลักษณะของการบริหารงานบุคคลว่า เป็นกระบวนการที่ได้คน และบำรุงรักษาคคน โดยมีขอบเขตตั้งแต่เริ่มต้นจนเกษียณอายุ จึงกล่าวได้ว่า การจัดการทรัพยากร มนุษย์ เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ตั้งแต่ก่อนการบรรจุจนพ้นจากหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพและประสานประโยชน์ระหว่างบุคคลและองค์กร

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า การจัดบุคคลเข้าทำงานในองค์กร จึงประกอบไปด้วย กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสรรหา การสัมภาษณ์ การทดสอบ การคัดเลือก การปฐมนิเทศ การฝึกอบรม การพัฒนา การบำรุงรักษา การประเมินผล การให้รางวัล วินัย การเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้าย การลดตำแหน่ง การเลิกจ้าง เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะมีขึ้นในทุกระดับของ โครงการ ผู้จัดการโครงการจะต้องเอาใจใส่ และให้ความสำคัญต่อทรัพยากรมนุษย์

5.4 การอำนวยการ (Directing)

การสั่งการ หมายถึง ภาระหน้าที่ในการใช้ความสามารถชักจูงคนงานให้ ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด จนกระทั่งองค์กรสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ลักษณะของ การสั่งการที่ดีจะต้องไม่ใช่วิธีการสั่งการ โดยใช้อำนาจหน้าที่แบบเผด็จการ พนักงานทุกคนควรจะมี สิทธิทราบถึงข้อมูลที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับงานในแง่ต่าง ๆ เช่น ปริมาณ คุณภาพ และเวลาที่ใช้

ทำงานนั้นเป็นต้น ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ควรจะมีความสมบูรณ์ชัดเจน ขณะเดียวกันผลงานที่ต้องการก็ควรอยู่ในวิสัยที่ทำได้ นอกจากนี้อุปกรณ์และสิ่งจำเป็นเพื่อการปฏิบัติงานที่จะต้องมีการจัดเตรียมไว้พร้อมด้วย

การเอาแผนงาน หรือระเบียบปฏิบัติงานและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้แก่ผู้ที่จะร่วมปฏิบัติงาน การออกคำสั่ง การชี้ทาง และการอธิบายให้แก่ทุกคนที่จะต้องรับผิดชอบเพื่อให้เขาสามารถทำงานได้ถูกต้องตามเจตนารมณ์และแผนที่กำหนดไว้ และเมื่อผู้ปฏิบัติงานแยกย้ายกันไปปฏิบัติงานแล้ว นักจัดการหรือนักบริหารงานที่ทำหน้าที่บังคับบัญชา ก็มีหน้าที่ในการกำกับตรวจตรา และติดตามปฏิบัติงานของเขาเป็นระยะ ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าเขาเหล่านั้นสามารถปฏิบัติงานได้ตามแผน หากมีข้อขัดแย้ง หรือปัญหาประการใดผู้ที่ทำหน้าที่บังคับบัญชาก็มีหน้าที่ในการที่จะช่วยแนะนำ หรือช่วยเหลือตามแต่เห็นสมควร หรือการให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติ เมื่อผู้ปฏิบัติเกิดการท้อถอยเมื่อเผชิญกับความยุ่งเหยิง นักจัดการและนักบริหารในการปฏิบัติงานในด้านอำนาจการต้องมีหน้าที่ในการที่จะให้การสื่อข้อความให้แก่ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบ ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานภายในหน่วยงานใดมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การอำนาจการเป็นวิธีการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมด ภายใต้การใช้ความสามารถซึ่งบุคคลากรให้ปฏิบัติงานให้ดีที่สุด จนกระทั่งองค์กรสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งลักษณะของการสั่งการจะเป็นการใช้อำนาจหน้าที่แบบเผด็จการ พนักงานทุกคนควรมีสิทธิทราบถึงข้อมูลที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับงานในด้านต่าง ๆ ดังนั้นการอำนาจการ ถือเป็นคำสั่งหรือคำเนิการของผู้บริหารที่ชี้แนะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

5.5 การประสานงาน (Co-Coordination)

การประสานงาน การแสวงหาความร่วมมือและการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น และกับเอกชน นักบริหารงานมีหน้าที่ในลำดับต่อไปนี้คือ การติดต่อกับหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนหรือจะเป็นชุมชน หรือประชาชนทั่วไปที่มีวงจรที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อที่จะได้ให้หน่วยงานของตนสามารถทำงานเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น ๆ หรือเชื่อมโยงกับสังคม ชุมชน หรือประชาชนผู้เป็นเป้าหมายของงานได้อย่างกว้างขวาง มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลตามที่มิเจตนารมณ์อันแท้จริงกำหนดไว้ งานบางอย่างของหน่วยงานของตนจะสามารถทำได้ดีขึ้น หากมีโอกาสเข้าใจหรือร่วมมือผืนนี้กำลังคน งานบางอย่างเชื่อมโยงกันเป็นขั้นตอน นักบริหารต้องเข้าใจว่า งานพัฒนาสังคมนั้นไม่ใช่เรื่องที่ตนเองหรือหน่วยงานของตนจะต้องทำเองทั้งหมด ไม่ใช่ผู้จะต้องแบกภาระ ในขณะที่ผู้ที่เป็นเป้าหมายหรือสังคมส่วนรวมก็มีหน้าที่ที่จะต้องช่วยตนเองและเพื่อนร่วมชุมชน เพื่อนร่วมชาติด้วย ดังนั้น นักบริหารพัฒนาสังคมที่ฉลาดก็จะต้องกำหนดกลวิธี

และวิธีการทำงานที่จะเป็นผู้สนับสนุน และผลักดันให้ผู้มีความสามารถและผู้สมควรที่จะรับภาระนั้นไปดำเนินการมากกว่า

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประสานงานเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานภายในกับภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชนหรือชุมชน หรือประชาชนทั่วไปที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

5.6 การรายงาน (Reporting)

การรายงานการประเมินผลและการแก้ไขปรับปรุง นักจัดการจะสามารถปฏิบัติงานของตนเองได้ดีขึ้น หรือการปฏิบัติงานของหน่วยของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสัมฤทธิ์ผลมากขึ้นย่อมต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงผลงานที่หน่วยงานสามารถสร้างขึ้น ข้อบกพร่องหรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่การปฏิบัติงานของหน่วยงานของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมาจากระบบการรายงานผลย้อนกลับ (Feedback) ดังนั้นในระบบการจัดการสมัยใหม่นั้น ภาระหน้าที่ของนักบริหารที่จะต้องทำการสามารถแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่หน่วยงาน ในการที่จะแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานในระยะต่อไปให้เข้าเป้าหมายมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นที่พอใจแก่ผู้เป็นเป้าหมายมากขึ้นและเป็นการช่วยทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานได้ง่ายขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า การรายงานเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการดำเนินงานซึ่งจะทำให้ทราบถึงผลที่ได้จากการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อใช้ในการสั่งการหรือการกำหนดทิศทางการดำเนินงานต่อไป

5.7 การงบประมาณ (Budgeting)

งบประมาณ เป็นแผนงานชนิดหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายเงินจำนวนหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นอกจากงบประมาณจะเป็นแผนงานชนิดหนึ่งแล้ว ยังเป็นแนวทางที่จะนำไปใช้ในการควบคุมด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า การงบประมาณคือแผนงานหรืองานสำหรับประมาณการด้านรายรับรายจ่ายซึ่งแสดงในรูปตัวเลขจำนวนเงิน และการตั้งงบประมาณเป็นการแสดงแผนดำเนินงานออกเป็นตัวเลขจำนวนเงิน ดังนั้น ในแต่ละปีเทศบาลตำบลจึงจะต้องมีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเป็นการวางแผนการจัดหาและการใช้จ่ายเงินในปีนั้น ๆ โดยจะมีการประมาณรายรับที่คาดว่าจะได้รับ และประมาณรายจ่ายที่จะดำเนินการภายในวงเงินประมาณรายรับที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า กระบวนการบริหารเป็นการบริหารงานที่มี คณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย โดยกำหนดการตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกันไปตามระดับเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรประกอบด้วย กระบวนการบริหาร POSDCORB

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านที่ได้ให้แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือการบริหาร ดังนี้

ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร (จรัญ พันหนอง. 2545 : 26) ได้กล่าวถึงการสรุป กระบวนการบริหารของลูเทอร์ กูลิซ (Luther Gulice) ซึ่งสรุปได้ว่า “Paper on the Science administration” เป็นคำย่อว่า “POSDCoRB” ซึ่งหมายถึงกระบวนการบริหาร 7 ประการคือ

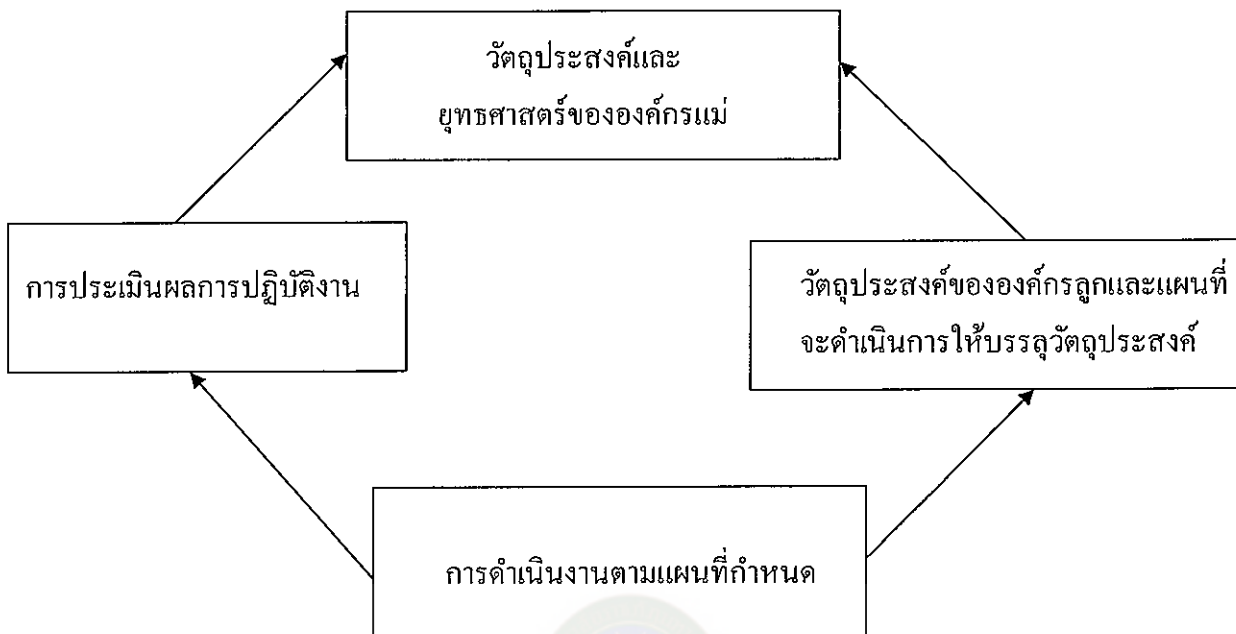
1. P = Planning หมายถึง การวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้าง ๆ เป็นการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต
 2. O = Organizing หมายถึง การจัดรูปแบบ หรือเค้าโครงของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อย หรือตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน
 3. S = Staffing หมายถึง การบริหารงานอันเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ทุก ประเภทของหน่วยงาน รวมถึงการสรรหา บรรจุแต่งตั้ง การฝึกอบรม การพัฒนาบุคคล การให้ขวัญ และกำลังใจ การเลื่อนและการลดชั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พนักงานและการบำรุงรักษาสภาพ ของการทำงานที่ดี และมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ตลอดไป
 4. D = Directing หมายถึง การศึกษาวิธีอำนวยความสะดวก รวมทั้งการควบคุมและ การนิเทศงาน ตลอดจนศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ มนุษย์สัมพันธ์ การจูงใจ เป็นต้น
 5. Co- Coordinating หมายถึง ความร่วมมือในการประสานงานเพื่อดำเนินการไป ด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้การประสานงานดีขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาข้อขัดแย้งในการปฏิบัติงาน
 6. R = Reporting หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการ ประชาสัมพันธ์ที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนทราบด้วย
 7. B = Budgeting หมายถึง การงบประมาณ โดยศึกษาให้ทราบถึงระบบกรรมวิธี ในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณและการเงิน วิธีการบริหารงบประมาณการบัญชี
- (จรัญ พันหนอง. 2545 : 26)

การสร้างประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาการบริหารตามแนวคิดที่เรียกว่า “POSDCoRB” ของ Gulick นั้น คือการปรับปรุงกระบวนการบริหารในแต่ละกระบวนการให้มีประสิทธิภาพ และได้ผลงานที่มีคุณภาพสูงสุด แม้ในปัจจุบันเกือบทุกองค์กรก็ยังให้ความสำคัญกับเรื่องของกระบวนการบริหารตามแนวคิดของ Gulick อยู่

แนวคิดเรื่องการบริหารที่ถูกนำไปใช้ในการบริหารหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมาเป็นเวลานาน คือ การบริหารที่เรียกย่อ ๆ ว่า 4M'S ซึ่งให้ความสำคัญกับปัจจัยนำเข้า 4 เรื่อง ดังต่อไปนี้ (เกษม ไชยรัตน์. 2543 : 14 – 16)

1. Money หรือทุนทรัพย์ โดยมีความเชื่อหรือสมมุติฐานว่า ถ้าองค์กรมีทุนทรัพย์หรืองบประมาณเพียงพอก็จะทำให้กิจการดำเนินไปด้วยดี
2. Materials หรือวัสดุ ถ้าสามารถมีวัสดุที่ดี มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ ก็จะเป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินงาน
3. Man หรือคน ความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพเป็นสำคัญ
4. Management หรือการจัดการองค์กรที่มีระบบการจัดการที่ดี มีการจัดองค์กรที่ดีจะประสบผลสำเร็จ

แนวความคิดในการบริหารงานในยุคแรก ๆ ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยนำเข้าทั้ง 4 ประการนี้อย่างมาก โดยได้มีการพัฒนาปรับปรุงปัจจัยตัวป้อน โดยถือว่าหากเป็นปัจจัยตัวป้อนดี ผลผลิตก็จะดีตามไปด้วยตามแนวความคิดในการบริหาร โดยยึดวัตถุประสงค์ (MOB) คือ การดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชาในการกำหนดเป้าหมาย และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังในแผนภูมิดังต่อไปนี้ (จรัญ พันหนอง. 2545 : 27)

แผนภาพที่ 2 แนวความคิดในการบริหาร โดยยึดวัตถุประสงค์

การบริหารงาน โดยวิธี MOB สามารถอธิบายได้ง่าย ๆ ก็คือ ผู้บริหารและคนในองค์กรช่วยกันกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร แล้วกำหนดแผนยุทธศาสตร์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เมื่อได้วัตถุประสงค์และแผนที่ชัดเจนแล้ว หน่วยงานย่อยภายในจะนำวัตถุประสงค์ขององค์กรใหญ่ไปแยกย่อยให้สอดคล้องกับภารกิจแล้ววางแผน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า แผนงานจะถูกนำไปเป็นตัวในการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยวัตถุประสงค์ต้องครอบคลุมแผนงานทุก ๆ ด้าน เพราะแผนงานที่ดีจะต้องผ่านการจัดลำดับความสำคัญไว้แล้วเพื่อจะได้ถูกนำไปปฏิบัติและแก้ไขปัญหาได้จริง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ประชา มาลินนท์. 2547 : 84 – 86) หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษแก่เด็กอายุระหว่าง 3 – 5 ปี และมีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา ในความหมายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องเน้นสถานที่ที่พร้อมจะให้ทั้งการดูแลและให้การศึกษแก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทั้งกายจิตและใจ ในส่วนของการศึกษาจะมองไปในด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสบการณ์และการเรียนรู้ให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาไปได้เต็มตามศักยภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามคำจำกัดความที่ให้ไว้ข้างต้น เป็นคำจำกัด

ความกว้าง ๆ สำหรับหน่วยงานดังกล่าว แต่ถ้าพิจารณาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับสถานดูแลเด็กจะใช้คำว่า Child Care Center : Child คือ เด็ก Care คือ ดูแล Center คือ ศูนย์ ความหมายตรงตัวก็จะเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ได้เห็นความสำคัญของเด็กที่จะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ นอกเหนือจากครอบครัวแล้ว ควรจะมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาดำเนินการในการส่งเสริมสนับสนุนในการดูแลเด็กให้แก่ครอบครัว จึงทำให้มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดบริการในการดูแลเด็กขยายวงกว้างออกไปตามลำดับ ซึ่งการดูแลไม่ได้จำกัด เฉพาะอายุ 3 – 5 ปี แต่มีตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึง 7 ปี หรือมากกว่า แล้วแต่ความพร้อมของหน่วยงาน ทำให้ชื่อเรียกสถานที่ดูแลเด็กในช่วงปฐมวัยมีความแตกต่างกันไป เช่น สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานเลี้ยงดูเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน ศูนย์เลี้ยงดูเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ฯลฯ ไม่ว่าจะใช้ชื่ออะไร แต่เมื่อประมวลเป้าหมายในการจัดบริการแล้วพบว่า จัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือพ่อแม่ที่ต้องไปทำงาน ไม่มีเวลา ในการที่จะดูแลเด็กได้ด้วยตนเองและเพื่อเลี้ยงดู ดูแล และการศึกษาแก่เด็ก โดยมุ่งหวังให้เด็กมีพัฒนาการรอบด้าน

2. การดำเนินงานเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามาดูแลการจัดตั้งและการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจน ในกระบวนการดำเนินการดังที่ได้ระบุบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหนังสือคู่มือการจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (สำนักคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2545 : 2) ดังนี้

“พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักทางการศึกษาก็ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิ์จัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ฉะนั้น เมื่อปฐมวัยเป็นช่วงที่มีความสำคัญมาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรให้ความใส่ใจ และสนับสนุนการเตรียมพร้อมการพัฒนาเด็กเล็กปฐมวัยให้ถูกวิธี และทั่วถึง คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำตามบทบัญญัติในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 โดยกำหนดให้การจัดการศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นต้องทำ ด้วยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ทำให้การดำเนินการจัดระบบ เพื่อให้การดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน โดยได้กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้ (ประชา มาลีนนท์. 2547 : 91 -93)

2.1 นโยบาย การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (3-5 ปี) ด้วยความร่วมมือกับชุมชน เพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กเล็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มศักยภาพ ตลอดจนแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและ พื้นฐานของการศึกษาระดับสูงต่อไป

2.2 เป้าหมายการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และด้วยความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

3.3 วัตถุประสงค์

3.3.1 เพื่อส่งเสริม และสนับสนุน ให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกสุขลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาการตามวัยและเต็มตามศักยภาพ

3.3.2 เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็ก ๆ ทุกด้านแบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยา พัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด และพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กได้อย่างถูกวิธี

3.3.3 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน ให้สามารถร่วมกันวางแผน และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้

3.3.4 เพื่อแบ่งภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงเพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

3. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 15-28)

3.1 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน ดังนี้

3.1.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขลักษณะที่ดี
- 2) กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
- 3) มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 4) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- 5) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
- 6) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 7) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย
- 8) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 9) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 10) มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับวัย
- 11) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 12) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

3.1.2 คุณลักษณะตามวัย

เป็นความสามารถตามวัย หรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กมีดังนี้

1) พัฒนาการด้านร่างกาย

1.1) อายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้นบันไดสลับท้ำได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น

1.2) อายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองเดินขึ้น – ลงสลับท้ำได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย เป็นต้น

1.3) อายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ได้รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้น ได้ด้วยมือทั้งสอง ขึ้น – ลง ได้สลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนดใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือก รongเท้า ฯลฯ

2) พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

2.1) อายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจ และได้รับคำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น

2.2) อายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชม ความสามารถ และผลงานของตนเอง และผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ เป็นต้น

2.3) อายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ อย่างเหมาะสมชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟังและคนสนใจ เป็นต้น

3.1.3 พัฒนาการด้านสติปัญญา

1) อายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้ รู้จักรอคอย เป็นต้น

2) อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง หลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนา ได้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคต่อเนื่อง สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นรู้จักใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น

3) อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ – สกุล อายุ ตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนา ได้ตอบ-เล่าเรื่องได้ สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เริ่มเข้าใจสิ่งที่ป็นนามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น

3.1.4 การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้จักยะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1) จัดประสบการณ์การเล่น การเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการ และผลผลิตจัดการประเมินพัฒนาการ ให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กแนวทางการจัดประสบการณ์จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับวัย อายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพจัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กในวันนี้ คือ เด็ก ได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สัมผัสทั้ง 5 ได้ เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

2) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

3) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

4) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำการกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

6) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

7) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

8) ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน สนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ

3.1.5 การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ ซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวัน จะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

1) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน จัดกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลา ประมาณ 40 – 60 นาที กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันการเลือกกิจกรรมที่จะจัดในแต่ละวัน

2) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ ดนตรีการพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม ต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อน ใช้อุปกรณ์ ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมไทย และศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจ เลือกได้รับการตอบสนองความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

3) การพัฒนาสังคม นิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน อย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

4) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลองศึกษานอกสถานที่ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษา ที่เหมาะสมกับวัย อย่างหลากหลาย

5. การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา

6. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ เล่นบทบาทสมมติในมุมต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้าง สิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ

7. โภชนาการสำหรับเด็กเพื่อให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กตามพัฒนาการควรส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบถ้วน

3.2 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.1 ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1) ที่ตั้ง สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ ซึ่งมีขนาดเหมาะสม และต้องไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงมากเกินไป

2) จำนวนชั้นของอาคาร ตัวอาคาร ควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม และความสูงของตัวห้อง ไม่ควรน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน

3) ทางเข้า-ออก จากตัวอาคาร ต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายใด ๆ ขึ้น โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า-ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้น ควรมีความกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร ประตู-หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี และจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80 เซนติเมตร ห่างจากพื้นให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อม ได้กว้าง และชัดเจน นอกจากนี้ บริเวณประตูหน้าต่างไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลม และแสงสว่างพื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอ เหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหารเช้า และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย โดยเฉลี่ยประมาณ

2 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้พื้นที่เดียวกันต่างเวลา และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสมและข้อจำกัดของพื้นที่ ดังนี้

3.1) พื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศถ่ายเทสะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ย 2 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการดังนี้

3.1.1) จัดระบายอากาศได้ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน

3.1.2) อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด โดยนำปัดฝุ่น ตากแดดอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หมั่นตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวน ในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอน

3.2) พื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก ควรออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ รวมกลุ่ม และแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระ การเล่นสร้างสรรค์ หรือ การอ่านหนังสือ เล่นต่อแท่งไม้ที่ต้องการมุมเงียบ มีพื้นที่สำหรับเล่นที่เลอะหรือเปียก ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก

3.3) พื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลักมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้อย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีสภาพแข็งแรงและใช้งานได้ดี

3.4) บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยาเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้องอยู่ในสายตาของครูผู้ดูแลเด็ก ตลอดเวลาที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร และมีเครื่องใช้จำเป็นรวมทั้งล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก

3.5) บริเวณที่ทำความสะอาดตัวเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดตัวเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและที่แปรงฟันขนาดและความสูงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

3.6) ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ย 1 แห่ง ต่อเด็ก 10 – 12 คน โถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก โดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นได้ง่าย มีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทสะดวก และพื้นไม่ลื่นหากมีประตู จะต้องไม่ใส่กลอน และ

มีส่วนสูง หรือกรณีที่ไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็ก

3.7) ห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหาร หรือการนอน คำนึงถึงความสะดวก และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมหากเป็นอาคารชั้นเดียวบริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูล จะต้องมียุ้งที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร โดยมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน บันไดควรมีความกว้างแต่ละช่วงขั้น ไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของบันได ไม่เกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร และระยะห่างของลูกทรง ต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้เด็กสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอ ด้วยตนเองโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ

3.2.2 ด้านสิ่งแวดล้อม ภายในอาคาร

1) แสงสว่างควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในการอ่านหนังสือ ได้อย่างสบายตา เป็นต้น ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2 – 3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมน การเติบโตของเด็ก (Lieberman. 1991 : 141) เสียง ต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป (ระหว่าง 60 – 80 เดซิเบล) อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสมกับการถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงเรียนที่มีมลพิษ ต้องติดเครื่องฟอกอากาศ และมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม สำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

2) สภาพพื้นที่ภายในอาคาร ต้องไม่ลื่นและไม่ชื้นแฉะ ควรเป็นพื้นไม้หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัย จากอุบัติเหตุ ภายนอกอาคาร ร้ว ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า – ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร สภาพแวดล้อมและมลภาวะควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย พื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2 ตารางเมตรต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสสมควรกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีเล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ก็ควรปรับใช้บริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็ก ในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด หรือในสวนสาธารณะ เป็นต้น

3.2.3 ด้านความปลอดภัย

1) มาตรการป้องกันความปลอดภัย

1.1) ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟ
ภายในบริเวณอาคาร

1.2) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร

1.3) ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูง จากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่
กำหนด จะต้องมียาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายต่อพ่วง
ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด จะต้องมียาปิดครอบเพื่อไม่ให้เด็กเล่น

1.4) หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหัก
ง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่มีเส้นไม้ หรือแหลมคม

1.5) จัดให้มีตู้ยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาล เก็บไว้ในที่
ปลอดภัยและพ้นมือเด็ก

1.6) ใช้วัสดุกันลื่นในห้องน้ำ – ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยา
ทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก

1.7) ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณอาคาร

1.8) มีระบบบล็อก ประตูในการเข้า – ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับ
เจ้าหน้าที่เปิด – ปิด ควรมีประตูเปิด-ปิดที่ปลอดภัยเด็กเข้าไปไม่ได้

1.9) ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรคและมีมาตรการป้องกัน

ด้านสุขอนามัย

1.10) มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง
สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

1.11) เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับ
เด็กปฐมวัยให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

2) มาตรการเรียนความพร้อมกับการจัดการฉุกเฉิน

2.1) มีการฝึกซ้อมสำหรับป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอไม่น้อยกว่าปีละ
1 ครั้ง

2.2) มีการฝึกอบรมบุคลากรในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาล เบื้องต้นการ
ป้องกันอุบัติเหตุ

2.3) มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ
หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้ติดต่ออย่างทันที่

3.2.4 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาทิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด เป็นต้น โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานให้การศึกษาและพัฒนารูปแบบสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น

3.2.5 ด้านคุณสมบัติ

1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองการศึกษา ควรมีความรู้ ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงาน

ด้านการให้การศึกษา และพัฒนาเด็กเล็ก

1.2) มีนโยบายแผนและงบประมาณเพื่อดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ

2) บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก ผู้ประกอบอาหารและผู้ทำความสะอาด มีคุณสมบัติ ดังนี้

2.1) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสถานภาพเป็นพนักงานเทศบาลหรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานเทศบาล หรือ พนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และควรมีความรู้ดังนี้

2.1.1) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป สาขาวิชาเอกอนุบาลหรือปริญญาอื่นที่คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลรับรอง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.1.2) มีความรู้เรื่องโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

2.1.3) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

2.1.4) ไม่มีประวัติการกระทำความผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

2.1.5) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

2.1.6) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่ลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

2.1.7) แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดยาเสพติด

2.2) ผู้ดูแลเด็กเล็ก มีวุฒิการศึกษาตามที่คณะกรรมการพนักงานเทศบาลกำหนด มีสถานภาพเป็นพนักงานเทศบาล หรือ พนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรฐานทั่วไป หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และควรมีคุณสมบัติดังนี้

2.2.1) มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไป ที่คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนด

2.2.2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

2.2.3) ไม่มีประวัติการกระทำความผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

2.2.4) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่ลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

2.2.5) แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดยาเสพติด

2.2.6) มีระดับวุฒิภาวะ และบุคลิกลักษณะเหมาะสม ทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม มีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยน เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กอย่างเหมาะสม

2.2.7) เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุชุม เยือกเย็น และมีความขยันอดทน

2.2.8) มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.3) ผู้ประกอบอาหาร มีสถานภาพเป็นพนักงานจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ และควรเป็นผู้มีความรู้เรื่อง โภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

2.4) ผู้ทำความสะอาด มีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ

3.2.6 ด้านบทบาทหน้าที่

1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1.1) สำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.2) กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล สถานที่ และฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น
- 1.3) จัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณในการจัดจ้าง และสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งจัดทำบัญชีขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น
- 1.4) จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.5) จัดทำระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณ ในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง
- 1.6) ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ

2) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากรและการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และด้วยความเรียบร้อยเกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด

3) ผู้ดูแลเด็ก ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 3.1) ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็กเพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต
- 3.2) ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์กล่าวคือ ให้เด็กได้พัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรมไปพร้อม ๆ กัน โดยให้โอกาสเด็กเรียนรู้จากสิ่งของและผู้คนที่อยู่รอบข้าง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้โดยประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหว การเล่น การลงมือกระทำ ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กจะต้องส่งเสริมให้โอกาสเด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่ รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูด และกิริยาท่าทางที่นุ่มนวล อ่อนโยน แสดงความรักความอบอุ่น ต่อเด็ก
- 3.3) สังเกต และบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม พัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อจะได้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติ และผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาสาเหตุ และวิธีการแก้ไขได้ทัน่วงที
- 3.4) จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมในการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งภายในอาคารและนอกอาคารให้สะอาด มีความปลอดภัย และเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก

3.5) ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนเป็นที่เอื้อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัว เพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการการเปลี่ยนแปลง ได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

3.6) มีการพัฒนาตนเองในทางวิชาการ และอาชีพใฝ่หาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนี้

3.6.1) การพัฒนาด้านความรู้ทางวิชาการ และทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาหาความรู้ การเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ การติดตามความเปลี่ยนแปลง ด้านความรู้ และเทคโนโลยี โดยอาศัยสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกและการจัดตั้งชมรมเครือข่าย สำหรับผู้ดูแลเด็กซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ผู้ดูแลเด็ก

3.7) รู้จักใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูล ความรู้ และเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และแหล่งข้อมูลชุมชน

4) ผู้ประกอบอาหาร ควรมีบทบาทหน้าที่ในการประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ถูกอนามัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย การจัดสถานที่เตรียมปรุงอาหาร จัดเครื่องครุภัณฑ์ เครื่องครัวสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการจัดการขยะถูกสุขลักษณะ

5) ผู้ทำความสะอาด ควรมีบทบาทหน้าที่ในการทำความสะอาด ดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งภายใน และภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.7 ด้านรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนผู้ดูแลเด็ก อย่างละไม่น้อยกว่า 1 คน โดยหัวหน้าศูนย์ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการ โดยตำแหน่ง

2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบริหารจัดการโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ มีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่นายกมอบหมายเป็นประธาน ยกเว้นศูนย์ที่รับถ่ายโอนจากกรมการศาสนาที่อยู่ในวัด ให้เจ้าอาวาสหรือผู้ที่เป็นเจ้าอาวาสเป็นประธาน

3) การบริหารด้านงบประมาณ เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4) ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่ประเมินผู้ดูแลเด็กเล็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาดในด้านความรู้ ความสามารถให้เป็นไปตามมาตรฐาน

3.2.8 ด้านการบริหารจัดการ

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้การดูแล และพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน ควรพิจารณาจัดแบ่งสายงานที่ต้องปฏิบัติในการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบคลุมลักษณะงานดังต่อไปนี้

- 1) งานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
- 2) งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 3) งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
- 4) งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
- 5) งานธุรการ การเงิน และพัสดุ

3.2.9 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ชุมชนถือเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีส่วนช่วยผลักดัน หรือพัฒนาในด้านต่าง ๆ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมและสนับสนุน ควรดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

- 1) จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2) จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์
- 3) มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทราบ
- 4) มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ
- 5) จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 6) จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทางแนวปฏิบัติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7) จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในลักษณะไตรภาคี คือ ภาคประชาชนหรือผู้แทนชุมชน หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการกำกับดูแลของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้วิจัยจะนำแนวคิดนี้ไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ด้านการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงานทั้ง 4 ด้านว่าอยู่ในระดับใด โดยประเมินความคิดเห็นจากผู้ปกครองเด็กเล็กที่เป็นผู้ใช้บริการ และจะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับแผนพัฒนาเทศบาล แผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ด้านการศึกษา และแผนพัฒนาสามปีด้านการศึกษาของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน และนำมาจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน เพื่อปรับปรุงคุณภาพบริการด้านการศึกษาและสร้างมาตรฐานการศึกษาให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปให้ดียิ่งขึ้น

เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผลมาจากความคิดของหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นวิธีการที่รัฐบาลได้มอบอำนาจหน้าที่บางอย่างในการปกครองและการจัดบริการสาธารณะให้แก่ท้องถิ่นรับไปดำเนินงานด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครอง และดำเนินกิจการในเรื่องที่เกี่ยวกับท้องถิ่น โดยมีองค์กรหรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นนิติบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ที่ประชาชนเลือกตั้งเข้ามาเพื่อดำเนินงานตามกำหนดระยะเวลา โดยมีงบประมาณ และมีอำนาจอิสระในการดำเนินกิจการของท้องถิ่นที่รัฐบาลได้มอบหมายให้ ทั้งนี้ โดยส่วนกลางหรือรัฐบาลเป็นเพียงผู้คอยควบคุมเท่านั้น การให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองและบริหารท้องถิ่น ถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยให้ประชาชนมีอิสระตามสมควรในการดำเนินการปกครองและจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ ได้เอง กฎหมายหลักที่กำหนดรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบัน ดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งได้กำหนดการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในท้องถิ่นที่เห็นสมควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง อันเป็นการดำเนินการจัดระเบียบบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจ และได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นดังนี้ คือ องค์การบริหาร

ส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนด (กรมการปกครอง. 2546 : 91-93) โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองแตกต่างกันออกไป แต่เป้าหมายสุดท้ายก็ยังคงเหมือนกัน คือ เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนมีสิทธิ์เลือกตั้งตัวแทนเข้าไปบริหารงานท้องถิ่น และมีอำนาจการบริหารงานอย่างอิสระภายในขอบเขตเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง (สุริกร ช่างजूรัส. 2547 : 1)

1. ประวัติความเป็นมาของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน

ประวัติอำเภอจตุรพักตรพิมาน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านเมืองหงส์ เป็นเมืองจตุรพักตรพิมาน เมื่อวันที่จันทร์ ขึ้น 12 ค่ำ เดือน 7 ปีมะแม จัตวาศก พ.ศ. 2425 และในหลวงพรหมพิทักษ์ (ท้าวพรหม) บุตรชายพระรัตนวงษ์ (ท้าวคำสิงห์) เจ้าเมืองสุวรรณภูมิ คนที่ 12 เป็นพระธาดาอำนวยเดช (ต้นสกุล “สุวรรณธาดา”) เป็นเจ้าเมืองคนแรก และเป็นอำเภอเมือง พ.ศ. 2440 โดยมีพระธาดาอำนวยเดชเป็นนายอำเภอคนแรก

ประวัติพระธาดาอำนวยเดช

พระธาดาอำนวยเดช มีนามเดิมว่า “พรหม” เป็นบุตรของพระรัตนวงษ์ (ท้าวคำสิงห์) เจ้าเมืองสุวรรณภูมิ ลำดับที่ 12 กับ คุณแม่โชนแม่เป็ เกิดปีระกา เดือน 9 พ.ศ. 2359 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ในขณะที่บิดาคำรงตำแหน่งเป็นอุปฮาดเมืองสุวรรณภูมิ

ในปี พ.ศ. 2413 ขณะมีอายุได้ 18 ปี บิดาได้ส่งไปถวายตัวเป็นมหาดเล็กเพื่อเรียนวิชาการเมืองการปกครอง ในพระบรมมหาราชวังในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจึงได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นท้าวมหาไชย ตำแหน่งราชบุตรเมืองสุวรรณภูมิ

ในปี พ.ศ. 2415 ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็น หลวงพรหมพิทักษ์ (พรหม) ตำแหน่งอัครวงษ์เมืองเกษตรวิสัย

ในปี พ.ศ. 2420 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอัครฮาดเมืองเกษตรวิสัย

ในปี พ.ศ. 2425 ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นพระธาดาอำนวยเดช เจ้าเมืองจตุรพักตรพิมาน ขึ้นกับเมืองสุวรรณภูมิ เมื่อวันที่จันทร์ ขึ้น 12 ค่ำ เดือน 7 ปีมะแม จัตวาศก จุลศักราช 1244 ตรงกับวันจันทร์ที่ 29 พฤษภาคม 2425

ในปี พ.ศ. 2440 ได้มีการปฏิรูปการปกครองโดยแบ่งการปกครองออกเป็น 3 ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เมืองจตุรพักตรพิมาน ในขณะนั้น จึงได้ถูกจัดตั้งเป็นอำเภอจตุรพักตรพิมาน ขึ้นกับจังหวัดร้อยเอ็ด และมีพระศาอาอำนวยเดช เป็น นายอำเภอคนแรก จนถึงปี พ.ศ. 2455 อายุครบ 60 ปี จึงเกษียณอายุราชการและได้รับแต่งตั้งให้ เป็นกรมการพิเศษจังหวัดร้อยเอ็ด มีหน้าที่ให้การปรึกษา ข้าราชการงานเมืองต่าง ๆ แก่ผู้ว่าราชการ จังหวัด

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้มีการตรา พระราชบัญญัตินามสกุลขึ้น พระศาอาอำนวยเดชจึงได้รับพระราชทานนามสกุลว่า “สุวรรณธาดา” ได้จารึกในใบพระราชทานนามสกุล เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2462 ซึ่งคำว่า สุวรรณ แปลว่า ทอง หรือเชื้อสายมาจากสุวรรณภูมิ ธาดา แปลว่า พระพรหมซึ่งเป็นเทพผู้สร้างโลก

ระหว่างที่ท่านเป็นเจ้าเมืองและนายอำเภอจตุรพักตรพิมาน ท่านเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติ คนที่ดีงาม และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในข้าราชการงานเมืองเป็นอย่างมาก ได้บริหาร บ้านเมืองตามหลักธรรมาภิบาล รวมถึงได้สร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อเมืองจตุรพักตรพิมานอย่าง มากมาย ขอคุณความดีและบุญกุศลที่ท่านได้สร้างขึ้นจงช่วยปกป้องรักษาและคุ้มครองป้องกันให้ ชาวจตุรพักตรพิมานมีชีวิตอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข และชื่อเสียงคุณงามความดีของท่านจะสถิต สถาวรในดวงใจของชาวจตุรพักตรพิมานชั่วกาลนาน

การเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน

เดิมเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน มีฐานะเป็นสุขาภิบาลจตุรพักตรพิมาน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499 และได้เปลี่ยนแปลงฐานะ เป็นเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็น เทศบาล พ.ศ. 2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 โดยมีผลใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มีผลวันที่ 25 พฤษภาคม 2542) และมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 7 วรรค 2 ประกอบ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 7

ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่และอาณาเขต

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดร้อยเอ็ด บนถนนสายร้อยเอ็ด จตุรพักตร พิมาน – เกษตรวิสัย อยู่ห่างจากตัวจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นระยะทาง 26 กิโลเมตร และอยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานคร เป็นระยะทางประมาณ 536 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 4 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 2,500 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ เขตเทศบาลตำบลหัวช้าง
ทิศใต้	ติดกับ เขตเทศบาลตำบลหัวช้าง
ทิศตะวันออก	ติดกับ เขตเทศบาลตำบลหัวช้าง
ทิศตะวันตก	ติดกับ เขตเทศบาลตำบลหัวช้าง

เขตการปกครอง

โดยได้แบ่งพื้นที่การปกครองในเขตเทศบาล เป็น 3 หมู่บ้าน 6 ชุมชน ดังนี้

หมู่ที่ 1 (บ้านคุ้มใต้)

1. ชุมชนรวมน้ำใจคุ้มใต้พัฒนา
2. ชุมชนคณศจตุรณี
3. ชุมชนตลาดใหม่พัฒนา

หมู่ที่ 2 (บ้านคุ้มตลาด)

ชุมชนวัดสุทัศน์ร่วมใจพัฒนา

หมู่ที่ 3 (บ้านคุ้มเหนือ)

1. ชุมชนเอกอาษาร่วมใจพัฒนา
2. ชุมชนร่วมสร้างชุมชนสามัคคี

สภาพทางสังคมและประชากร

การศึกษา

ในพื้นที่เขตเทศบาลมีสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ในสังกัดเทศบาล จำนวน 2 แห่ง
2. สถานศึกษาในระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 1 แห่ง

3. สถานศึกษาในระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาในสังกัดสำนักบริหาร

คณะกรรมการส่งเสริมเอกชน จำนวน 1 แห่ง

4. ศูนย์การเรียนนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 1 แห่ง

5. การให้บริการข้อมูลข่าวสาร ห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 1 แห่ง

ประชากร

จำนวนประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลมีทั้งสิ้น 4,148 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,417 ครัวเรือน ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่เท่ากับ 1,037.00 คน/ตารางกิโลเมตร

 ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลจตุรพักตรพิมาน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1	บ้านคุ้มใต้ (วัดใต้)	1,001	1,084	2,058	750
2	บ้านคุ้มตลาด (วัดสุทัศน์)	298	371	669	252
3	บ้านคุ้มเหนือ (วัดกลาง)	684	710	1,394	415
รวม		1,983	2,165	4,148	1,417

ที่มา: ข้อมูล งานทะเบียนและบัตร ณ เดือน 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2556

ลักษณะของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 23-25)

ได้กล่าวถึงความหมายทั่วไปของการปกครองท้องถิ่น สามารถจำแนกลักษณะสำคัญของท้องถิ่นได้ ดังนี้

1. นิติบุคคล

เพื่อให้สามารถดำเนินการด้านต่าง ๆ ได้อย่างเป็นอิสระพอสมควร การปกครองท้องถิ่นต้องมืองค์การที่สามารถรับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายได้ ส่วนกลางสามารถก่อกำหนดกฎหมาย เช่น ทำสัญญาเป็นหนี้ หรือทำนิติกรรมรูปอื่นได้ ภาวะนิติบุคคลนี้หมายถึง การได้รับการรับรองโดยกฎหมายของประเทศ กล่าวคือหน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องได้รับการจัดตั้งโดยมีกฎหมายของประเทศรองรับ ยกตัวอย่างเช่น กรุงเทพมหานคร เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 เป็นต้น การเป็นนิติบุคคลนี้ยังหมายถึงว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแยกออกจากราชการบริหารส่วนกลาง มีทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่ของตนเอง มีคณะกรรมการของตนเอง เพื่อดำเนินกิจการของท้องถิ่นได้ภายในขอบเขตที่สมควร

2. ประชาชนมีส่วนร่วมมีเสียงในการปกครองตนเอง

การดำเนินกิจกรรมของการปกครองท้องถิ่นนี้เป็นกระบวนการที่มีใช้กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยสิ้นเชิงแต่เป็นกระบวนการเมืองซึ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยทางตรงหรือทางอ้อม กล่าวคือ ประชาชนเข้าร่วมเลือกตัวแทนทำหน้าที่บริหารกิจกรรมของท้องถิ่น หรือเข้าร่วมกำหนดนโยบาย หรือควบคุมตรวจสอบการดำเนินการของตัวแทนของตน ในการดำเนิน

กิจกรรมของท้องถิ่นนี้ประชาชนอาจดำเนินการเองทั้งหมด (โดยผ่านตัวแทน) หรือโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วม อย่างไรก็ตามก็ดีหากเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมบทบาทของประชาชนก็จะลดน้อยลง และการปกครองท้องถิ่นก็ขาดความเป็นอิสระมากขึ้น ในการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายหรือกำหนดการตัดสินใจและดำเนินการของหน่วยปกครองท้องถิ่น โดยตรงหรือทางอ้อม ลักษณะทางการเมืองที่แทรกอยู่ในการปกครองท้องถิ่นมีอยู่หลายประการ ที่สำคัญที่สุดคือการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปต่าง ๆ เช่น ร่วมเสนอตนเป็นตัวแทนรับผิดชอบการบริหารหรือกำหนดนโยบายของท้องถิ่นร่วมเลือกตัวแทนรวมทั้งร่วมในการตรวจสอบควบคุมการดำเนินการของตัวแทน เป็นต้น

3. มีอำนาจอิสระบางประการในการบริหารกิจกรรม

ภายในวงกรอบกิจกรรมและในขอบเขตพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบนั้น หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องได้รับมอบหมายดำเนินการเป็นอิสระได้พอสมควร โดยไม่จำเป็นต้องรับฟังคำสั่งจากรัฐบาลกลางหรือหน่วยราชการจากส่วนกลางแต่อย่างใด

4. มีอำนาจในการจัดหาและใช้จ่ายอย่างเป็นอิสระ

เมื่อเป็นอิสระในการดำเนินการแล้ว หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอิสระในการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงาน คือมีแหล่งรายได้ของตนเอง เช่น ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล สามารถจัดเก็บภาษีบางประการ ได้ รวมทั้งหารายได้อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากจัดหารายได้เองแล้ว ยังต้องมีงบประมาณของตนเอง สามารถกำหนดรายจ่ายและตัดสินใจใช้จ่ายเงินภายในขอบเขตทรัพยากรที่มีอยู่ได้ คือมีสิทธิที่จะใช้จ่ายรายได้ ที่ตนมีอย่างเสรีภายในขอบเขตอำนาจของตน

จากลักษณะทั้ง 4 ประการนี้ ผู้วิจัยได้สรุปว่า ลักษณะสำคัญของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นรูปแบบนิติบุคคล มีอำนาจในการบริหารจัดการเองทุกอย่างภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ แต่ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบกฎหมายที่รัฐบาลกำหนด ขอบเขตระดับของลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวมามีมากน้อยแตกต่างกัน ไปขึ้นอยู่กับโครงสร้างด้านรายได้แต่ละท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันเป็นลักษณะการดำเนินแบบกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่น ขึ้นกับว่ารัฐบาลกลางกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่นเพียงใดเป็นสำคัญ ถ้ารัฐบาลกลางยินยอมให้ท้องถิ่นมีอิสระมากและยินยอมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการให้ท้องถิ่นเท่าใดก็จะสะท้อนลักษณะประชาธิปไตยในท้องถิ่นมากเท่านั้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 2 แห่ง ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมานจัดตั้งขึ้นเอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ปัจจุบันมีเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวน 153 คน มีครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 4 คน ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในพื้นที่บริเวณเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน มีเด็กในเขตให้บริการ จำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 2 บ้านคุ้มตลาด (วัดสุทัศน์)

หมู่ที่ 3 บ้านคุ้มเหนือ (วัดกลาง)

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคุ้มใต้ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จัดตั้งขึ้นเอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ปัจจุบันมีเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 123 คน มีครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คน ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่บริเวณบ้านคุ้มใต้ หมู่ที่ 1 มีเด็กในเขตพื้นที่ให้บริการจำนวน 1 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านคุ้มใต้

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีดังต่อไปนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่เกี่ยวกับการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีดังต่อไปนี้

มาตรา 51 ระบุว่า เด็กและเยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐ จากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม รวมทั้งสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาตามศักยภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

มาตรา 79 ระบุว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

1. คุ้มครองและพัฒนาเด็กเล็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชายเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัว รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

2. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ สร้างเสริมและปลูกฝัง ความรู้ และจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย พัฒนาคุณภาพผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจจัดการศึกษาเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับความต้องการในแต่ละพื้นที่

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีดังต่อไปนี้

มาตรา 13 (1) ระบุว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

มาตรา 14 (1) ระบุว่า บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ

มาตรา 18 (1) ระบุว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยให้จัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

มาตรา 47 ระบุว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)

สาระสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งพัฒนาสู่สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์เอื้ออาทรต่อกัน ตลอดจนการวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก โดยการพัฒนาคุณภาพคน ปฏิรูปการศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ ปฏิรูประบบสุขภาพ สร้างระบบคุ้มครองความมั่นคงทางสังคมที่สร้างหลักประกันแก่คนทุกช่วงวัย รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว โดยส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งในการดูแลและพัฒนาสมาชิกในทุก ๆ ด้าน

4. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2554

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2554 ได้กำหนดให้มีวัตถุประสงค์หนึ่ง คือ พัฒนาคอนอย่างรอบด้าน และสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยมีแนวนโยบายเพื่อการดำเนินการคือ การให้พัฒนาคอน ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ให้มีโอกาสดำเนินการได้เข้าถึงการเรียนรู้ โดยตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยอายุ 0 – 5 ปี ทุกคน ได้รับการพัฒนา และเตรียมความพร้อมทุกด้าน ก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมทั้งได้วางกรอบการดำเนินการพัฒนา และเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัย ดังนี้

4.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา และการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ความรู้ในการเลี้ยงดูลูก ของพ่อแม่ รวมทั้งผู้ที่เตรียมตัวเป็นพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

4.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนารากฐานพัฒนาการของทุกชีวิตอย่างเหมาะสม

5. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กเล็กปฐมวัย มีดังต่อไปนี้

มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

มาตรา 17 ภายใต้บังคับ ตามมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

จากระเบียบกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กฎหมายและระเบียบได้มุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยการจัดการศึกษาให้มีความสมดุลทุกด้าน รวมถึงให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก อีกทั้งมีหน้าที่จัดตั้งและพัฒนาสถานที่เกี่ยวข้องเด็กปฐมวัยให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่เหมาะสม ทุกด้าน โดยให้สังคมหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

บุญยิ่ง เทศน้อย (2545 : 78) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า 1) กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ระดับการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา หรือสูงกว่ามัธยมศึกษา มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบจำนวน 1 ศูนย์ และสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5 2) สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 3) ความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 4) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษา อายุ จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์การบริหารส่วนตำบล รับผิดชอบและชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสังกัดต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีดัดการดำเนินงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ยกเว้นกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการดำเนินงานทุกด้าน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทัศนคติต่อสภาพการดำเนินงานด้านตัวเด็ก
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) เปรียบเทียบความต้องการในการดำเนินงาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนคติกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา
พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษา อายุ จำนวนศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กที่องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบ และชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่
กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสังกัดต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพการดำเนินงาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระดับ การดำเนินงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับ
นัยสำคัญ .05

จันทนา อธิยาจิริกุล (2546 : 69) ได้ศึกษาตัวแปรต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กเล็ก
ในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน 6 ผลการศึกษาพบว่า
1) ระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก ในภาพรวม มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไป พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กและองค์กรชุมชน ความรู้ความเข้าใจในการ
ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับ จำนวนครั้งการได้รับการ
ฝึกอบรม การได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ระดับการศึกษา สถานภาพการ
สมรส อายุ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่รัฐ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และรายได้ของ
ผู้ดูแลเด็กได้ร้อยละ 44.3 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักในการทำนาย เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้
การมีส่วนร่วมของเด็กและองค์กรชุมชน ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับ จำนวนครั้งการได้รับการฝึกอบรม และระดับการศึกษา
3) ตัวพยากรณ์ที่ดีของระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในภาพรวมมี 6 ตัว ได้แก่ ความรู้ความ
เข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรชุมชน ความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับ
จำนวนครั้งการได้รับการฝึกอบรม การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่รัฐ และระดับการศึกษา
โดยตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนระดับการปฏิบัติงานของ
ผู้ดูแลเด็กได้ร้อยละ 41.9

สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2548 : 59) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การ
บริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา
พบว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการ
การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับตาม
ค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงบประมาณ 2) ด้านการบริหารทั่วไป

3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับ การศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วน การเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดองค์การบริหารส่วน ตำบลที่คณะผู้บริหารปฏิบัติงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน

อดิศา แสนแก้ว (2550 : 58) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองนักเรียน และอาชีพ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

สมบัติ อาคะนิช (2553 : 62-64) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ อาชีพ และรายได้ พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็ก ต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมี ส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จำแนกตามอายุ อาชีพ และรายได้ พบว่า ผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีอายุและรายได้ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครอง เด็กเล็กที่มีอาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาการและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนของชุมชน มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีสื่อสำหรับการจัดการเรียนการสอนครบทุกด้าน ควรจัดให้มีสนามเด็กเล่น และเครื่องเล่นสนามเด็กเล่นที่ปลอดภัย ควรจัดแบ่งห้องการจัดการเรียนการสอน ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องเก็บของ เป็นสัดส่วนและมีขนาดกว้างที่เหมาะสมกับเด็ก

สุจิตรา วรรณประภา (2553 : 59-63) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือด้าน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร และระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากชุมชน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่ 3) ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วม การพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการจัดหาอาหารกลางวันเด็กนักเรียนอย่างหลากหลายและมีคุณภาพ ครูเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในและเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดบริเวณเป็นสัดส่วน และควรจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์ให้มีความร่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อนและการเล่นของเด็กนักเรียน

สุนิสา ภาที (2553 : 71) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ควรมีสื่อสำหรับการจัดการเรียนการสอนครบทุกด้าน ควรจัดให้มีสนามเด็กเล่น และเครื่องเล่นสนามเด็กที่ปลอดภัย

ควรจัดแบ่งห้องการจัดการเรียนการสอน ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องเก็บของเป็นสัดส่วนและมีขนาดกว้างที่เหมาะสมกับเด็ก

ถาวร บุญวิสูตร (2554 : 64-65) ได้ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมได้ร่วมคิด โดยร่วมคิดโดยครูผู้ดูแลเด็กประชุมชี้แจง ให้ผู้ปกครองทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน เพื่อชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงภารกิจ นโยบายและทิศทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครอง ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ร่วมกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครอง ชุมชน วัด ร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมวันเข้าพรรษา ฯลฯ

วารุณี ภาชนนท์ (2555 : 47-52) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจ จังหวัดเชียงราย พบว่า ในภาพรวมผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคลากรและบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

เยาวดี ชัยกิตติภรณ์ (2555 : 63) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแจ้ง เทศบาลตำบลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแจ้ง เทศบาลตำบลวัดแจ้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนและด้านกิจกรรมนักเรียน ส่วนด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่ ความพึงพอใจของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง

อรุณี นาคกล่อม (2555 : 78) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงาน และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารงานระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษา และเปรียบเทียบสภาพและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา รายได้ของครอบครัว/เดือน และอาชีพของผู้ปกครอง นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย

จำนวน 372 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นเครื่องมือที่ใช้ศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 65 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวนตามวุฒิการศึกษา รายได้ของครอบครัว/เดือน และอาชีพของผู้ปกครอง ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พจนีย์ ผิวเกลี้ยง (2555 : 68) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนมารดาอุปถัมภ์ จังหวัดแพร่ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของโรงเรียน ด้านพฤติกรรมนักเรียนและด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง พบว่า ครูและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ พบว่า มีความแตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อม และผู้ปกครอง ส่วนด้านวิชาการและด้านพฤติกรรมนักเรียนไม่แตกต่างกัน สำหรับแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วม คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเข้าร่วมประชุมวางแผนแนวทางการพัฒนาและแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับผู้ใหญ่และผู้ปกครอง ณ ที่ประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน และร่วมกับครูผู้ดูแลเด็กร่วมกับผู้ปกครองประชาชนในชุมชน และผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน ควรมีการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองร่วมแรงร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ และบริจาคเงิน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็ก โดยให้ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนเป็นผู้ประเมินเพื่อความชัดเจน โปร่งใสและยุติธรรม รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจและภาวะบุคคลของผู้ที่เป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีความน่าเชื่อถือ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เดน (Den, 2010 : ออนไลน์) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษามาตรการด้านความปลอดภัยและแนวทางการป้องกันในเด็กระดับปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า นอกจากการจัดสาระการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยแล้ว ความปลอดภัยก็ไม่อาจมองข้ามซึ่งความปลอดภัยดังกล่าวมิได้หมายถึง อุบัติเหตุทั่วไปเท่านั้น ยังหมายถึงความมั่นคงต่อจิตใจด้วย โดยเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องรอบตัวเด็ก ผู้เชี่ยวชาญได้ให้แนวคิดไว้ว่า ควรมีการออกแบบการสอนที่ปลอดภัย เมื่อเด็กมีปัญหา

ควรมีการรักษาอย่างเป็นระบบและควรมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการวางแผนจัดหลักสูตรความปลอดภัยในสถานศึกษาอีกด้วย

เดย์ (Day. 2011 : 233 – A) ได้ศึกษาการออกแบบห้องเรียนสำหรับเด็กวัยแรกกว่า ควรสนับสนุนและทุ่มเทการเดือนไหลห้องเรียนจากศูนย์หนึ่ง ไปอีกศูนย์หนึ่ง และจัดหาสถานที่สำหรับเด็กให้ได้ปฏิบัติฝึกฝนสำหรับการพัฒนาทางสังคมในทางที่ดี จะต้องจัดแบ่งสัดส่วนของห้องเรียน หรืออาณาเขตส่วนตัวให้เสมอเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ต้องทุ่มเทในด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับเด็กให้ดีที่สุดสำหรับเด็ก ตลอดจนถึงต้องมีการติดตามโครงการและแผนงาน

บาร์นส์ (Barnes. 2012 : 315- A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้ว ผู้ปกครองต้องมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และได้พบว่าผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่บ้านด้วย การศึกษาค้นคว้านี้ให้หลักฐานเพิ่มเติมว่า บิดามารดาชาวอเมริกา – อัฟริกัน มีความประสงค์ที่จะมีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับการเรียนการสอนลูก ๆ ของตน ซึ่งต้องบ่งชี้ว่าบิดามารดาชาวอเมริกา – อัฟริกัน เห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่าแนวคิดทางการศึกษา ความต้องการ ความพึงพอใจ รวมถึงความคาดหวัง ทศน์หรือความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษาของผู้ปกครองจะมีส่วนต่าง ๆ ที่หลากหลายและแตกต่างกันตามสถานภาพทั้งระดับการศึกษา รายได้และอาชีพ ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความคาดหวังของผู้ปกครอง ที่ทำให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง อาจเนื่องมาจากประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอนรวมถึงการบริหารงานในด้านต่าง ๆ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดจากมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 15 – 28) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

(Independent Variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยผู้วิจัยได้
ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. แหล่งข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอยู่ทั้งหมด

2 ศูนย์ จำนวน 276 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 164 คน

ผู้วิจัยได้ใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามานะ (Taro Yamane. 1973 : 727)

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

จากสูตร มีการกำหนดค่า ดังนี้

n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดเท่ากับ 0.05

$$\text{แทนค่าสูตร} \quad n = \frac{276}{1+276(0.05)^2}$$

$$n = 163.31$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง = 164 คน

เพื่อให้ตัวเลขเป็นจำนวนเต็ม ผู้วิจัยจึงให้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 164 คน

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. เทคนิคการสุ่มตัวอย่างความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (Proportion Random Sampling) ในการเลือกจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 164 ตัวอย่าง เป็นตัวแทนจากจำนวนประชากรในการศึกษาจำนวน 276 คน และเพื่อให้การวิจัยมีความคลื่อน้อยที่สุด และสามารถเป็นตัวแทนประชากรได้ จึงได้ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งประชากรเป็นกลุ่มผู้ปกครองของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด แต่ละศูนย์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ลำดับ	ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ประชากร ผู้ปกครองเด็ก (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลจตุรพักตรพิมาน	153	91
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคุ้มใต้ หมู่ที่ 1	123	73
รวม		276	164

ที่มา : งานการศึกษา กองการศึกษาเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน (ข้อมูล เดือนมิถุนายน 2556)

2. ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบบังเอิญ ผู้วิจัยได้ออกแจกแบบสอบถามด้วยตนเองในแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้ช่วงระยะเวลาที่ผู้ปกครองรอรับเด็กก่อนเลิกเรียน ขอความร่วมมือพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ในการตอบแบบสอบถามแก่ผู้ปกครอง จนได้แบบสอบถามครบตามจำนวน

2. แหล่งข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อย จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอยู่ 2 ศูนย์ ใช้การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อย คือ การรวบรวมข้อมูลจากการนั่งสนทนากับผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) เป็นกลุ่ม ซึ่งผู้ร่วมสนทนากลุ่มนี้จะได้มาจากการเลือกสรรตามหลักเกณฑ์ที่นักวิจัยกำหนดไว้ว่า จะเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบตรงประเด็นและสามารถตอบวัตถุประสงค์ที่สนใจศึกษามากที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด และเป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 38 ข้อ เป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดเป็นค่า 5 ระดับ (สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2544 : 115)

มากที่สุด	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

น้อย	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

2. แบบสัมภาษณ์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม (Focused group interview) จะใช้วิธีผสมผสานระหว่างการสัมภาษณ์แบบสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับการสัมภาษณ์แบบตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า โดยอาศัยกรอบแนวคิดในการศึกษาที่ได้กำหนดไว้แล้วเป็นปัจจัยสำคัญ กล่าวคือ การสัมภาษณ์แบบสนทนาอย่างไม่เป็นทางการจะสะท้อนข้อมูลได้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ส่วนการสัมภาษณ์แบบตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าจะทำให้สะดวกในการจัดทำข้อมูลให้เป็นระบบ ทั้งนี้สำหรับคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะไม่เรียงลำดับก่อนหลัง เหมือนกับที่ได้กำหนดไว้ในกรอบแนวความคิดในการศึกษา ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

- 2.1 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
- 2.2 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
- 2.3 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
- 2.4 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. แบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

- 1.1 ศึกษาทฤษฎี และแนวคิดการศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองเด็กเล็กเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และงานวิจัยเกี่ยวข้องเรื่องที่ทำการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางและขอบเขตในการออกแบบสอบถาม
- 1.2 ศึกษาวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและสมมติฐาน และสร้างแบบสอบถาม
- 1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณา และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence หรือ IOC) ซึ่งใช้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

ไม่สอดคล้อง = -1

ไม่แน่ใจ = 0

สอดคล้อง = +1

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1.4.1 นายใหม่ เวียงวิเศษ วุฒิการศึกษา รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)

ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน (นักบริหารงานเทศบาล 7) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.4.2 นายน้อย พันธุ์ศิลา วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านพะยอม อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.4.3 นางพิมพ์ภา มหิพันธ์ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต

(การวัดผลประเมินผล) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านม่วงน้ำประชาศิษย์วิทยา อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

โดยผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจะยอมรับเฉพาะข้อที่มีค่าตั้งแต่ .67 ขึ้นไป

หากแบบสอบถามข้อใดได้ค่าไม่ถึง .67 จะนำมาปรับปรุงแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพิ่มเติมจนกว่าจะสมบูรณ์

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำข้อที่มีค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ .67 ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยค่า (Item Total Correlation) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งฉบับโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .26 - .88 รวมทั้งฉบับ .97

1.6 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

ขั้นที่ 1 ขอนหนังสือบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ขอความร่วมมือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 ดำเนินการแจกแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตัวเองและตั้งผู้ช่วยวิจัย 3 คน เพื่อนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแจกจุดประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และลงเก็บข้อมูล ตามกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 ดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบเช็คความสมบูรณ์ครบตามจำนวนและดำเนินการประมวลผลข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง

ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อย จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอยู่ทั้งหมด 2 ศูนย์ ใช้การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา ที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน และเตรียมเครื่องบันทึกเสียงเตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

2.2 จัดกลุ่มสัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อย จำนวน 10 คน

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีผสมผสานระหว่างการสัมภาษณ์แบบสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ กับการสัมภาษณ์แบบตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า สัมภาษณ์ตามหัวข้อที่กำหนดไว้และจดบันทึกคำให้สัมภาษณ์ พร้อมบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. บันทึกคะแนนตามรหัสที่กำหนดไว้เพื่อประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม

สำเร็จรูป โดยเฉพาะส่วนของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ผู้วิจัยกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 186)

5	หมายถึง	ระดับการดำเนินงาน มากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการดำเนินงาน มาก
3	หมายถึง	ระดับการดำเนินงาน ปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการดำเนินงาน น้อย
1	หมายถึง	ระดับการดำเนินงาน น้อยที่สุด

เกณฑ์การแบ่งช่วงชั้นคะแนนจากจำนวนระดับชั้นเท่ากับ 5 ชั้น (คะแนนจาก 1 ถึง 5)

คำนวณได้จากสูตร นี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 186)

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.8$$

ฉะนั้นในแต่ละช่วงคะแนนของระดับชั้น จะเท่ากับ 0.8 คิดเป็นเกณฑ์การแบ่งช่วง

คะแนนในแต่ละระดับชั้น จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมาย ระดับของความ

คิดเห็นผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาล

ตำบลจตุรพักตรพิมาน ดังนี้

ระดับคะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับคะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับคะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำอธิบาย

4. วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดได้แก่

- ระดับคะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ระดับคะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ระดับคะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับคะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
- ระดับคะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

5. วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ อาชีพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One way analysis of Variance : F-test) ส่วนที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใช้สถิติ t-test (Independent sample) โดยใช้ทดสอบสมมุติฐานที่กำหนดไว้ (สุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ และพีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์, 2550 : 146-147) และเมื่อพบความแตกต่าง (Sig) จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีของ Least Significant Different (LSD.) ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้กำหนดไว้ที่ระดับ .05 ซึ่งถ้าค่าน้อยกว่า .05 มีระดับความคิดเห็นแตกต่าง

6. วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) นำมาเรียบเรียงและจำแนก จากนั้นนำมาสร้างข้อสรุปของแต่ละคน โดยแยกเป็นด้าน ๆ ทั้ง 4 ด้าน ตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล สรุปผลและแปลความหมายของการวิจัย

2. การพรรณนาความ (Content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลประกอบด้วย

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัดใช้สูตร (รังสรรค์ สิงห์เลศ. 2551 : 186)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Cocfficient) ค่าความน่าเชื่อถือ หรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าทั้งฉบับ (รังสรรค์ สิงห์เลศ. 2551 : 186) จากสูตร

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

3. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) จากสูตร ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลศ. 2551 : 186)

$$\text{จากสูตร } p = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ	p	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) หรือเรียกอีกหลายอย่างเช่น ตัวกลางเลขคณิต คะแนนเฉลี่ย (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186)

$$\text{จากสูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม
N	แทน	จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

3.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{จากสูตร S.D.} = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(N-1)}}$$

S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X^2	แทน	ข้อมูลแต่ละตัว ยกกำลังสอง
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด ยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนข้อมูล

4. สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ตัวแปรอายุ อาชีพ ใช้ F-test (One way Anova) ส่วนตัวแปร ที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ t-test (Independent sample) กำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ ระดับ .05 กรณีพบว่ามี ความแตกต่างจะ ใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Least Significant different) (สุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ และ พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์. 2550 : 146 – 147)

4.1 ค่า F-test ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ในการศึกษาตัวแปรจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และหมู่บ้าน

$$\text{สูตร} \quad F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

F แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติจากการแจกแจงแบบ F เพื่อทราบนัยสำคัญ

MS_B แทน ค่าประมาณความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม Mean Square Between Groups

MS_W แทน ค่าประมาณความแปรปรวนภายในกลุ่ม Mean Square Within Groups

4.2 สูตร t-Test ตัวแปร ที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ t-test (Independent sample)

กำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ ระดับ .05

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤติในการแจกแจงปกติแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

s_1^2, s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

4.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่แบบ LSD โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด.

2545 : 258)

จากสูตร

$$LSD = \sqrt{\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)(MSW)F}$$

- เมื่อ LSD แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบการทดสอบรายคู่
 F แทน ค่าความแปรปรวนของ One Way Anova EMS
 n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ n_1
 n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ n_2

5. การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะ จะใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาความ
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การพรรณนาความ (Content analysis)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบใน F-test
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
*	แทน	ระดับทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน

อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ อาชีพ และที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 5 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 10 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ อาชีพ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยวิธีการหาค่าความถี่ แล้วสรุปออกมาเป็นคำร้อยละ โดยข้อมูลที่สามารถจำแนกได้ตามรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม อายุ อาชีพ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(n = 164)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 ต่ำกว่า 25 ปี	23	14.00
1.2 25 – 35 ปี	76	46.30
2.3 36 – 50 ปี	63	38.40
2.4 มากกว่า 50 ปี	2	1.20
รวม	164	100.00
2. อาชีพ		
2.1 รับจ้าง/ลูกจ้าง	33	20.01
2.2 เกษตรกรรม	86	52.40
2.3 ค้าขาย/ธุรกิจเอกชน	23	14.00
2.4 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	17	10.40
2.5 วิชาชีพอิสระ	5	3.00
รวม	164	100.00
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลจตุรพักตรพิมาน	96	58.50
3.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคุ้มใต้ หมู่ที่ 1	68	41.50
รวม	167	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25 -35 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 46.30 รองลงมา อายุระหว่าง 35 -50 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 38.40 และผู้ปกครองอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 อาชีพส่วนใหญ่ประกอบ เกษตรกรรม จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 รองลงมา อาชีพรับจ้าง/ลูกจ้าง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 20.01 และอาชีพวิชาชีพอิสระน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผู้ปกครองมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล จตุรพักตรพิมาน จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคุ้มไต้ หมู่ที่ 1 จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผล การดำเนินการวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยข้อมูลที่ได้สามารถจำแนกได้ตามรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม

(n=164)

ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.75	0.73	มาก
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.80	0.61	มาก
3. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	3.44	0.62	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	3.11	0.86	ปานกลาง
รวม	3.61	0.62	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.77$) และ

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.75$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X} = 3.11$) ตามลำดับ และเมื่อจำแนกข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในแต่ละด้านจะแสดงได้ ดังตารางที่ 5 - 8

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

(n=164)

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้มีการนำเด็กเข้าเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.79	0.96	มาก
2. นักเรียนสามารถนำเนื้อหาวิชาที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.03	0.77	มาก
3. ครูผู้ดูแลเด็กส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความสามารถ ตามความถนัดของตนเอง	3.97	0.83	มาก
4. ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.91	0.97	มาก
5. จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองในการพิจารณาแผนพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.85	0.89	มาก
6. มีการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กเล็ก	3.67	0.97	มาก
7. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา	3.58	0.93	มาก
8. มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอ และได้มาตรฐาน	3.53	0.91	มาก
9. มีการประเมินผลการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครอง และชุมชน	3.41	0.95	มาก
รวม	3.75	0.73	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ นักเรียนสามารถนำเนื้อหาวิชาที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมา ครูผู้ดูแลเด็ก ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความสามารถตามความถนัดของตนเอง ($\bar{X} = 3.97$) และครูจัดการเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

(n=164)

ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสะอาดไม่ก่อให้เกิด อันตรายและปราศจากมลภาวะ	3.42	0.93	มาก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดบริเวณเป็นสัดส่วนสะดวกสบาย ต่อการปฏิบัติงาน	3.53	0.87	มาก
3. การจัดพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารถูกสุขลักษณะ	3.59	0.99	มาก
4. จัดห้องพยาบาลสำหรับเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วน	3.67	0.85	มาก
5. จัดสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามที่เพียงพอและปลอดภัย	3.89	0.79	มาก
6. สภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนกระตุ้นให้ เกิดการเรียนรู้	4.05	0.71	มาก
7. ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน สะอาด เอื้อต่อการเรียนรู้ และปราศจากสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็ก	4.04	0.73	มาก
8. จัดห้องน้ำและห้องส้วมที่เพียงพอและถูกสุขลักษณะ	3.93	0.74	มาก
9. การก่อสร้างอาคารเรียน และบริเวณอาคารเรียนได้มาตรฐาน คงทนปลอดภัย จัดบำรุงรักษาอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ และ จัดอุปกรณ์ดับเพลิงเพื่อป้องกันอัคคีภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.86	0.77	มาก
10. บริเวณรอบอาคารเรียนมีความสะอาดร่มรื่นเหมาะสมแก่ การพักผ่อนและการเล่นของเด็กนักเรียน	3.81	0.64	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสถานที่สำหรับผู้ปกครอง นักเรียนในขณะที่รอรับส่งนักเรียน	3.81	0.81	มาก
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทางเข้าออก เหมาะสมและ ปลอดภัย	3.81	0.64	มาก
รวม	3.80	0.61	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคาร
สถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้
3 ลำดับ คือ สภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.05$)
รองลงมา ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน สะอาด เอื้อต่อการเรียนรู้ และปราศจากสิ่งที่เป็นอันตราย
ต่อเด็ก ($\bar{X} = 4.04$) และจัดห้องน้ำและห้องส้วมที่เพียงพอและถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 3.93$)
ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

(n=164)

ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. มีการจัดทำเอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความ เข้าใจแก่บุคลากรให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน	3.88	0.59	มาก
2. มีมาตรฐานการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานให้แก่ครู ผู้ดูแลเด็กทุกระดับปฏิบัติตาม	3.93	0.58	มาก
3. มีการส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาต่อหรือเข้ารับรอง อบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนอย่างสม่ำเสมอ	3.93	0.67	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
4. มีการยกย่องเชิดชูเกียรติครูผู้ดูแลเด็กที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน จัดสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง	3.92	0.79	มาก
5. มีการจัดหาอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ที่มีคุณภาพ และทันต่อความต้องการให้แก่นักเรียน	3.85	0.87	มาก
6. มีการสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพแก่ครูผู้ดูแลเด็กโดยการให้พนักงานทุกระดับได้รับรู้และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร	3.71	0.84	มาก
7. ครูผู้ดูแลเด็กเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด มีแบบติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน	3.60	0.84	มาก
8. ครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนเพียงพอที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง	3.62	0.81	มาก
9. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีนโยบายพัฒนาและสนับสนุนงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน	3.54	0.88	มาก
รวม	3.44	0.62	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ มีมาตรฐานการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กทุกระดับปฏิบัติตาม ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา มีการส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาต่อหรือเข้ารับรองอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.93$) และมีการยกย่องเชิดชูเกียรติครูผู้ดูแลเด็กที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน จัดสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

(n=164)

ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. มีการประสานงาน ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงาน ดีเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักเรียน และบุคลากรของหน่วยงาน เช่น ทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การเยี่ยมบ้านเด็ก ฯลฯ	3.45	1.01	มาก
2. มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการในการเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.25	1.04	ปานกลาง
3. มีการจัดประชุมผู้ประกอบการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้งเพื่อรับทราบแนวทางการดำเนินงาน	3.04	1.11	ปานกลาง
4. เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเสนอแนะแนวทางการสอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.03	1.25	ปานกลาง
5. มีการดำเนินงานระดมทรัพยากรในชุมชน ผู้ปกครองหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.83	1.23	ปานกลาง
6. ประชาชน ผู้ปกครองให้ความสำคัญในการดำเนินงานร่วมบริจาค ช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์แรงงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.89	1.21	ปานกลาง
7. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยให้ประชาชน ผู้ปกครอง ผู้มีคุณวุฒิด้านวิชาการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.10	1.18	ปานกลาง
8. มีการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ	3.27	1.22	ปานกลาง
รวม	3.11	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ มีการประสานงาน ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานดีเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักเรียน และบุคลากรของหน่วยงาน เช่น ทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การเยี่ยมบ้านเด็ก ฯลฯ ($\bar{X} = 3.11$) อยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ มีการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองทราบ ($\bar{X} = 3.27$) รองลงมา มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน โดยเฉพาะผู้ปกครองในการเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.25$) และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ประชาชน ผู้ปกครอง ผู้มีคุณวุฒิด้านวิชาการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.10$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ อาชีพ และที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้วิจัยได้นำผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามตอนที่ 1 และ 2 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One way analysis of Variance : F-test) ส่วนที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใช้สถิติ t-test (Independent sample) โดยใช้ทดสอบสมมุติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อพบความแตกต่าง (Sig) จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีของ Least Significant Different (LSD.) ดังนี้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวม

ความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ต่ำกว่า 25 ปี (23)			25 – 35 ปี (76)			36 – 50 ปี (63)			มากกว่า 50 ปี (2)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1. ด้านวิชาการและกิจการ ตามหลักสูตร	3.93	0.66	มาก	3.68	0.75	มาก	3.78	0.73	มาก	3.38	0.23	ปานกลาง
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.82	0.64	มาก	3.75	0.60	มาก	3.87	0.60	มาก	3.45	0.51	มาก
3. ด้านบุคลากรและ การบริหารจัดการ	3.76	0.80	มาก	3.71	0.60	มาก	3.87	0.56	มาก	3.50	0.07	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนจากชุมชน	3.11	0.85	ปานกลาง	3.11	0.86	ปานกลาง	3.12	0.88	ปานกลาง	2.56	1.14	น้อย
รวม	3.66	0.67	มาก	3.56	0.61	มาก	3.66	0.62	มาก	3.22	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวม พบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.80$) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอาชีพ โดยรวม

ความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	รับจ้าง/ลูกจ้าง (33)			เกษตรกรรวม (86)			ค้าขาย/ธุรกิจเอกชน (23)			รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ (17)			วิชาชีพอิสระ (5)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1. ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร	3.75	0.75	มาก	3.77	0.73	มาก	3.71	0.68	มาก	3.79	0.67	มาก	3.33	1.01	ปานกลาง
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.76	0.64	มาก	3.85	0.62	มาก	3.71	0.54	มาก	3.85	0.58	มาก	3.56	0.53	มาก
3. ด้านบุคลากรและ การบริหารจัดการ	3.73	0.68	มาก	3.84	0.60	มาก	3.65	0.62	มาก	3.69	0.65	มาก	3.86	0.41	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนจากชุมชน	3.11	0.90	ปานกลาง	3.23	0.78	ปานกลาง	2.84	0.97	ปานกลาง	3.04	1.00	ปานกลาง	2.55	0.85	น้อย
รวม	3.59	0.65	มาก	3.67	0.61	มาก	3.48	0.62	มาก	3.59	0.64	มาก	3.32	0.65	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอาชีพ
โดยรวม พบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความ
ปลอดภัย ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก และด้านการมีส่วนร่วมและ
สนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
ได้ 3 ลำดับ คือ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.80$) ด้านบุคลากรและ
การบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน
จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม

ความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลจตุรพักตรพิมาน (96)			ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคุ้มใต้ หมู่ที่ 1 (68)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร	3.70	0.73	มาก	3.82	0.72	มาก
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.76	0.60	มาก	3.86	0.62	มาก
3. ด้านบุคลากรและ การบริหารจัดการ	3.76	0.55	มาก	3.80	0.70	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนจากชุมชน	3.05	0.84	ปานกลาง	3.19	0.90	ปานกลาง
รวม	3.57	0.60	มาก	3.67	0.65	มาก

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม พบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.80$) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.75$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ อาชีพ และที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.478	3	.493	.921	.432
	ภายในกลุ่ม	85.561	160	.535		
	รวม	87.038	163			
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	.687	3	.229	.607	.611
	ภายในกลุ่ม	60.344	160	.337		
	รวม	61.031	163			
3. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	1.042	3	.347	.900	.443
	ภายในกลุ่ม	61.760	160	.386		
	รวม	62.802	163			
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.616	3	.205	.268	.849
	ภายในกลุ่ม	122.722	160	.767		
	รวม	123.338	163			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.659	3	.220	.555	.645
	ภายในกลุ่ม	63.274	160	.395		
	รวม	63.933	163			

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.998	4	.250	.461	.764
	ภายในกลุ่ม	86.040	159	.541		
	รวม	87.038	163			
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	.801	4	.200	.528	.715
	ภายในกลุ่ม	60.231	159	.379		
	รวม	61.031	163			
3. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	.937	4	.234	.602	.662
	ภายในกลุ่ม	61.865	159	.389		
	รวม	62.802	163			
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4.482	4	1.121	1.499	.205
	ภายในกลุ่ม	118.856	159	.748		
	รวม	123.338	163			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.161	4	.290	.735	.569
	ภายในกลุ่ม	62.772	159	.395		
	รวม	63.933	163			

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				t	Sig.
	เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน		บ้านคุ้มใต้ หมู่ 1			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.70	0.73	3.82	0.72	-1.108	.488
2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.76	0.60	3.86	0.62	-.935	.756
3. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	3.76	0.55	3.80	0.70	-.374	.146
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	3.05	0.84	3.19	0.90	-.973	.603
รวม	3.57	0.60	3.67	0.65	-.978	.484

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน
จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 15 จำนวนความถี่ข้อเสนอแนะการดำเนินงานของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน
อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะ	จำนวน ความถี่
1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	
1.1 ต้องการให้มีการประเมินผลการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกผู้ปกครอง และชุมชน	10
1.2 ต้องการให้เพิ่มสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ และได้มาตรฐาน	8
1.3 ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	7
รวม	25
2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	
2.1 ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสะอาดไม่ก่อให้เกิด อันตรายและปราศจากมลภาวะ	7
2.2 ต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดบริเวณเป็นสัดส่วนสะดวกสบาย ต่อการปฏิบัติงาน	5
2.3 ควรมีการจัดพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารถูกสุขลักษณะ	3
รวม	15
3. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	
3.1 ส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก มีนโยบายพัฒนาและสนับสนุนงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน	10
3.2 ต้องการให้ครูผู้ดูแลเด็กเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด มีแบบติดตามความ ประพฤติของนักเรียนทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน	7
3.3 ต้องการให้ครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนเพียงพอที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง	3
รวม	20

ข้อเสนอแนะ	จำนวน ความถี่
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	
4.1 ควรมีการดำเนินงานระดมทรัพยากรในชุมชน ผู้ปกครองหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	13
4.2 ต้องการให้ประชาชน ผู้ปกครองให้ความสำคัญในการดำเนินงานร่วมบริจาคช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์แรงงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	12
4.3 ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเสนอแนะแนวทางมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	5
รวม	30
โดยรวม	90

จากตารางที่ 15 พบว่า การวิเคราะห์ความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ข้อเสนอแนะด้านที่มีความถี่โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน (ความถี่ 30) รองลงมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (ความถี่ 25) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ (ความถี่ 20) และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ความถี่ 15) ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร คือ ต้องการให้มีการประเมินผลการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกผู้ปกครอง และชุมชน (ความถี่ 10) ต้องการให้เพิ่มสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ และได้มาตรฐาน (ความถี่ 8) และควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา (ความถี่ 7)
2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสะอาดไม่ก่อให้เกิดอันตรายและปราศจากมลภาวะ (ความถี่ 7) ต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดบริเวณเป็นสัดส่วนสะดวกสบายต่อการปฏิบัติงาน (ความถี่ 5) และควรมีการจัดพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารถูกสุขลักษณะ (ความถี่ 3)

3. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ คือ ส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีนโยบายพัฒนาและสนับสนุนงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน (ความถี่ 10) ต้องการให้ครูผู้ดูแลเด็กเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด มีแบบติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน (ความถี่ 7) และต้องการให้ครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนเพียงพอที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง (ความถี่ 3)

4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน คือ ควรมีการดำเนินงานระดมทรัพยากรในชุมชน ผู้ปกครองหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ความถี่ 13) ต้องการให้ประชาชน ผู้ปกครองให้ความสำคัญในการดำเนินงานร่วมบริจาคช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์แรงงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ความถี่ 12) และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเสนอแนะแนวทางมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ความถี่ 5)

ตอนที่ 6 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 10 คน ดังนี้

1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

“ผมในฐานะเป็นผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการที่จะให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูได้รับการประเมินผลการดำเนินงาน โดยหน่วยงานภายนอกผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูนั้นดีมากยิ่งขึ้น”

(นายไพบุลย์ สารจันทร์. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 มีนาคม 2558

“กระผมมีความต้องการให้ผู้บริหาร และครูมีการเพิ่มสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอ และได้มาตรฐาน เพื่อจะช่วยให้เด็กนั้นมีการพัฒนาทางด้านวิชาการ และเพิ่มทักษะการคิดมากยิ่งขึ้น สามารถเทียบเท่ากับ โรงเรียนในจังหวัด และ โรงเรียนเอกชนได้”

(นายไพบุลย์ สารจันทร์. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 มีนาคม 2558

“ดิฉันในฐานะเป็นผู้ปกครองเด็กมีความประสงค์ที่จะให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสองแห่งได้มีการเพิ่มในเรื่องของการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้มากขึ้น”

(นางสาวอรุณี ทิพย์สิงห์. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 มีนาคม 2558

2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

“ดิฉันมีความคิดเห็นที่จะให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่งมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสะอาดไม่ก่อให้เกิดอันตรายและปราศจากมลภาวะ เพื่อจะทำให้เด็กนักเรียนนั้นมีความสุขต่อการเรียน และพักผ่อน”

(นางพัชรินทร์ กุกระสังข์. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 มีนาคม 2558

“ดิฉันเป็นผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจตุรพักตรพิมาน มีความต้องการเร่งด่วนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดบริเวณเป็นสัดส่วน สะดวกสบายต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้เด็กและครูผู้สอนนั้นมีห้องปฏิบัติที่ดีและปลอดภัย”

(นางสาวดวงรัตน์ จำเริญรัตน์. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 มีนาคม 2558

“ดิฉันมีความต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่งนั้นมีการจัดพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารถูกสุขลักษณะ เพื่อให้เด็กนักเรียนและครูปลอดภัยจากโรคร้ายต่าง ๆ”

(นางนภา แก้ววงศา. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 มีนาคม 2558

3. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

“กระผมในฐานะที่เป็นผู้ปกครองของเด็กที่เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคุ้มใต้ หมู่ที่ 1 นั้นมีความต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีนโยบายพัฒนาและสนับสนุนงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน เพื่อจะทำให้เด็กนักเรียนและครูมีความพร้อมที่จะทำการเรียนการสอนต่อไป”

(นายอนันต์ศักดิ์ ผลินยศ. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 มีนาคม 2558

“ดิฉันมีความต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง เน้นให้ครูผู้ดูแลเด็กเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด มีแบบติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน เพื่อจะช่วยให้ผู้ปกครองไว้วางใจที่จะส่งลูกมาเรียนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง”

(นางสาวพรรณณี เครื่องพาที. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558

“ดิฉันมีความต้องการให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนเพียงพอที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง เพื่อที่จะสามารถดูแลเด็กนักเรียนปลอดภัย ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองของเด็กมีความไว้วางใจที่จะส่งบุตรหลานได้มาเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กทั้ง 2 แห่งได้อย่างสบายใจ”

(นางมาน้ำฟ้า เพชรไพฑูริย์. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558

4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

“ดิฉันต้องการให้มีการดำเนินงานระดมทรัพยากรในชุมชน ผู้ปกครองหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง ให้มีวัสดุ อุปกรณ์พร้อมที่จะทำการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเพิ่มความรู้ให้กับเด็กนักเรียน”

(นางสุทศน์ หงส์สิงห์. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558

“คณะกรรมการหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานเอกชน และผู้ปกครองสนับสนุนและให้ความสำคัญในการดำเนินงานร่วมบริจาค ช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์แรงงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง ให้เทียบพร้อมเหมือนกัน โรงเรียนในจังหวัด”

(นายไพบุลย์ สารจันทร์. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558

“คณะกรรมการให้มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเสนอแนะแนวทางมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความทันสมัย และนำสื่อเทคโนโลยีมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้เด็กนักเรียนนั้นได้รับข้อมูลข่าวสารที่สมัยอยู่เสมอ”

(นายสุรชัย โสมาตย์. ผู้ปกครองนักเรียน)

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2558

สรุปได้ว่า ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็ก ทั้ง 2 แห่ง พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู ซึ่งควบคุมทั้ง 4 ด้าน จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ได้รับฟังข้อเสนอแนะและคิดเห็นจากผู้ปกครองหลาย ๆ คน ต่างก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรสิ่งที่ทุกได้ข้อเสนอแนะหรือการหารือก็ตามเป็นการแสดงถึงความต้องการของผู้ปกครองภายในภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก นั้นประสบความสำเร็จ และเจริญรุ่งเรืองต่อไป รวมทั้งเป็นการสร้างความไว้วางใจแก่ผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมาเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 2 แห่ง

สรุปภาพรวมได้ดังนี้ ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รองลงมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ตามลำดับ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมานอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุอาชีพ และที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ข้อเสนอแนะด้านที่มีความถี่โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน รองลงมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กทั้ง 2 แห่ง พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู ซึ่งควบคุมทั้ง 4 ด้าน จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ได้รับฟังข้อเสนอแนะและคิดเห็นจากผู้ปกครองหลาย ๆ คน ต่างก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรสิ่งที่ทุกได้ข้อเสนอแนะหรือการหารือก็ตามเป็นการแสดงถึงความต้องการของผู้ปกครองภายในภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก นั้นประสบความสำเร็จ และเจริญรุ่งเรืองต่อไป รวมทั้งเป็นการสร้างความไว้วางใจแก่ผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมาเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 164 คน พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25 -35 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 46.30 รองลงมา อายุระหว่าง 36 -50 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 38.40 และผู้ปกครองอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 อาชีพส่วนใหญ่ประกอบเกษตรกรรม จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 รองลงมา อาชีพรับจ้าง/ลูกจ้าง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 20.01 และอาชีพวิชาชีพอิสระน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผู้ปกครองมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคุ้มใต้ หมู่ที่ 1 จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50

2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านวิชาการและกิจกรรมตาม

หลักสูตร ($\bar{X} = 3.75$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X} = 3.11$) ตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายด้านได้ ดังนี้

2.1 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ นักเรียนสามารถนำเนื้อหาวิชาที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมา ครูผู้ดูแลเด็กส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความสามารถตามความถนัดของตนเอง ($\bar{X} = 3.97$) และครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ

2.2 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ สภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน สะอาด เอื้อต่อการเรียนรู้ และปราศจากสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็ก ($\bar{X} = 4.04$) และจัดห้องน้ำและห้องส้วมที่เพียงพอและถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

2.3 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ มีมาตรฐานการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กทุกระดับปฏิบัติ ตาม ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา มีการส่งเสริมให้ผู้ครูดูแลเด็กได้ศึกษาต่อหรือเข้ารับรองอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.93$) และมีการยกย่องเชิดชูเกียรติครูผู้ดูแลเด็กที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน จัดสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ มีการประสานงาน

ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงาน ดีเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักเรียน และบุคลากรของหน่วยงาน เช่น ทำเอกสาร คู่มือแผนปฏิบัติการเยี่ยมบ้านเด็ก ฯลฯ ($\bar{X} = 3.11$) อยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ มีการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ ($\bar{X} = 3.27$) รองลงมา มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน โดยเฉพาะผู้ปกครองในการเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.25$) และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยให้ประชาชน ผู้ปกครอง ผู้มีคุณวุฒิด้านวิชาการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.10$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ อาชีพ และที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ไม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ข้อเสนอแนะด้านที่มีความถี่โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน (ความถี่ 30) รองลงมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (ความถี่ 25) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ (ความถี่ 20) และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ความถี่ 15) ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร คือ ต้องการให้มีการประเมินผลการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกผู้ปกครอง และชุมชน (ความถี่ 10) ต้องการให้เพิ่มสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอ และได้มาตรฐาน (ความถี่ 8) และควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา (ความถี่ 7)

4.2 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสะอาดไม่ก่อให้เกิดอันตรายและปราศจากมลภาวะ (ความถี่ 7) ต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดบริเวณเป็นสัดส่วนสะดวกสบายต่อการปฏิบัติงาน (ความถี่ 5) และควรมีการจัดพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารถูกสุขลักษณะ (ความถี่ 3)

4.3 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ คือ ส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีนโยบายพัฒนาและสนับสนุนงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน (ความถี่ 10) ต้องการให้ครูผู้ดูแลเด็กเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด มีแบบ

ติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน (ความถี่ 7) และต้องการให้ครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนเพียงพอที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง (ความถี่ 3)

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน คือ ควรมีการดำเนินงานระดมทรัพยากรในชุมชน ผู้ปกครองหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ความถี่ 13) ต้องการให้ประชาชน ผู้ปกครองให้ความสำคัญในการดำเนินงานร่วมบริจาคช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์แรงงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ความถี่ 12) และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเสนอแนะแนวทางมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ความถี่ 5) ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 10 คน ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กทั้ง 2 แห่ง พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู ซึ่งควบคุมทั้ง 4 ด้าน จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ได้รับฟังข้อเสนอแนะและคิดเห็นจากผู้ปกครองหลาย ๆ คน ต่างก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรสิ่งทุกอย่างได้ข้อเสนอแนะหรือการหารือก็ตามเป็นการแสดงถึงความต้องการของผู้ปกครองภายในภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก นั้นประสบความสำเร็จ และเจริญรุ่งเรืองต่อไป รวมทั้งเป็นการสร้างความไว้วางใจแก่ผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมาเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมีประเด็นสำคัญควรแก่การนำมาอภิปรายผลเพื่อตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รองลงมา ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน นั้นมีความพร้อมเพียงพอสำหรับการทำการเรียนการสอน เนื่องจากมีผู้ปกครองได้ให้ความไว้วางใจอยู่ในระดับมากไม่ว่าจะมีอายุ อาชีพ ที่แตกต่างกันก็

ตาม ยังต้องการที่จะส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศา แสนแก้ว (2550 : 58) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า

1) ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ อาคะนิช (2553 : 62-64) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ อาชีพ และรายได้ พบว่า

1) ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ อาชีพ และที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีความพร้อมที่จะการรับเด็กนักเรียนมาเรียนได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าผู้ปกครองที่แตกต่างในเรื่องของอายุ อาชีพ และที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แตกต่างกัน ก็ตามยังมีความเชื่อมั่นที่จะส่งให้บุตรหลานของท่านเข้าเรียนยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา ภาภิ (2553 : 71) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวนตามวุฒิการศึกษา รายได้ของครอบครัว/เดือน และอาชีพของผู้ปกครอง ทั้ง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา วรรณประภา (2553 : 59-63) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่

3. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ข้อเสนอแนะด้านที่มีความถี่โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน รองลงมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการและด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ในการหาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง นั้นมีการดำเนินงานเป็นไปด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงนิณี ผิวเกลี้ยง (2555 : 68) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนมารดาอุปถัมภ์ จังหวัดแพร่ เสนอแนะให้มีการวางแผนหาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วม คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเข้าร่วมประชุมวางแผนแนวทางการพัฒนาและแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับผู้ใหญ่และผู้ปกครอง ณ ที่ประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน และร่วมกับครูผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครองประชาชนในชุมชน และผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน ควรมีการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองร่วมแรงร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ และบริจาคเงิน วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็ก โดยให้ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนเป็นผู้ประเมินเพื่อความชัดเจน โปร่งใสและยุติธรรม รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจและภาวะบุคคลของผู้ที่เป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความน่าเชื่อถือ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 10 คน ส่วนใหญ่ต้องการให้ต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 4 ด้าน จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ได้รับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้ปกครองหลายๆ คน ต่างก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรสิ่งทีทุกได้ข้อเสนอแนะหรือการหารือก็ตามเป็นการแสดงถึงความต้องการของผู้ปกครองภายในภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และเพื่อการศึกษาในโอกาสต่อไป ที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ค่ายวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน ควรเร่งส่งเสริมในเรื่องของการประเมินผลการดำเนินงาน โดยหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการเข้ามาปรับปรุงแก้ไขด้านวิชาการและกิจกรรมให้เป็นไปตามหลักสูตรบ้าง

1.2 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เทศบาลจตุรตรพาน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานให้มีความสะอาดอยู่เสมอ ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายและปราศจากมลภาวะสำหรับครู นักเรียนให้มากที่สุด

1.3 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีนโยบายพัฒนาและสนับสนุนงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน และควรมีการจัด โครงการส่งเสริมความรู้สำหรับครูผู้ดูแลเด็กในเรื่องของการสอน การดูแลเด็กให้ถูกต้องการช่วงของวัยให้ถูกต้อง และเหมาะสม อีกทั้งสามารถมองถึงการแสดงออกของนักเรียนทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้บริหารควรให้มีการประเมินผลการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกผู้ปกครอง และชุมชน และส่งเสริมในเรื่องของการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ และได้มาตรฐาน

1.5 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้บริหารและผู้ปกครอง ควรร่วมมือร่วมใจในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสะอาดไม่ก่อให้เกิดอันตรายและปราศจากมลภาวะ และสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดบริเวณเป็นสัดส่วน สะดวกสบายต่อการปฏิบัติงาน เพื่อจะช่วยให้ครู และเด็กมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานการดำเนินงานตามเจตนารมณ์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยการให้ทักษะการบริหารของผู้บริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2. ควรมีการวิจัยความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำในการบริหารงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเขตเทศบาล ตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำปัญหาที่พบมาปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- เกษม ไชยรัตน์. ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานจังหวัดมหาสารคาม. ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2543. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 8). 2543 ใน ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 50 (ภาค 2) กฎหมาย
พ.ศ. 25480. พระนคร : โรงพิมพ์เดลิเวอรี่, 2550.
- กฤษณ์ มหาวิรุฬห์. รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการกระจายอำนาจของกระทรวง ทบวง กรมลงสู่
ภูมิภาคและท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2544.
- การปกครอง, กรม. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาวิชาดินแดน, 2546.
- โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. อำนาจและคอร์ปชั่น : ถอดรหัสวัฒนธรรมราชการสาธารณสุข.
กรุงเทพฯ : อมรินทร์, 2546.
- โกวิท พวงงาม. การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2546.
- โกวิท พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ : วิญญูชน,
2543.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน, 2543.
- คณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย
แนวทาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- จรรย์ พันธุ์หนอง. ความต้องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2545. ถ่ายเอกสาร.
- จันทนา อธิยาจกรกุล. คุณภาพชีวิตของประชาชนสองฝั่งคลองแสนแสบด้านเศรษฐกิจและสังคม.
วิทยานิพนธ์ พส.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- _____. ตัวแปรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กเล็กในพื้นที่ความรับผิดชอบ
ของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนที่ 6. ค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2555 จาก
<http://dems.thailis.or.th/dcms/advance>. (21 มิถุนายน 2555).

- จำเรียง ภาพจิตร. “สาธารณสมบัติ,” เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 (เล่ม 2). กรุงเทพฯ : สารมวลชน, 2536..
- จิรายุ ทรัพย์สิน. ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพงษ์ สำเนียง. โครงการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคประชาชนและการขยายพื้นที่ทางการเมืองของประชาชน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันศึกษา นโยบายสาธารณะ เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และ ปารีชาติ โชติยะ. เทศบาลในบริบทการกระจายอำนาจแห่งยุคสมัย. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายการศึกษา, 2538.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549
- โชติชัย เจริญงาม และณรงค์ เหลืองบุตรนาค. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล : รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2546.
- ถาวร บุญวิสูตร. การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วม ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช. รายงานการศึกษาอิสระ ร.ป.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554. ถ่ายเอกสาร.
- เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน, สำนักงาน, เอกสารแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบล จตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. ร้อยเอ็ด : เทศบาลตำบล จตุรพักตรพิมาน, 2555.
- ธงชัย สันติวงษ์. หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2548.
- ธนสวรรค์ เจริญเมือง. 100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2540 – 2540. กรุงเทพฯ : คบไฟ, 2539.
- ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. 10 วิธีการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการแก้วิกฤตของประเทศ. กรุงเทพฯ : รุ่งแสงการพิมพ์, 2547.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- บุญยิ่ง เทศน้อย. การศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนะกรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2545. ถ่ายเอกสาร.

ประชา มาลีนนท์. จัดระเบียบสังคม 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เดอะสยามเฮอริเทจ, 2547.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. การปกครองเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : สหાયบลิ๊อคและการพิมพ์, 2545.

ประหยัด หงส์ทองคำ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2546.

ประหยัด หงส์ทองคำ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. การพัฒนาทางการเมืองโดยกระบวนการการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : พาพาส, 2539.

_____. ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารเทศบาลไทย. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2529.

ปรีดา ชิตทรงสวัสดิ์. ความคิดเห็นของปศุสัตว์อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่องานส่งเสริมปศุสัตว์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543. ถ่ายเอกสาร.

พจนีย์ ผิวเกลี้ยง. ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนมารดาอุปถัมภ์จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2555. ถ่ายเอกสาร.

พรนิภา ยัมนาดี และคณะ. การสำรวจความต้องการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีในจังหวัดลพบุรี. ค้นเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2555 จาก <http://www.kampangsaen.ac.th/vol1no3/2003/page137-151>. Available : Kampangsaen Acad.J.VOL.1.NO3.2003.Page 137-151.

พะยอม วงศ์สารศรี. การจัดการธุรกิจชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศรีสยามพริ้นแอนแพคค์, 2545.

พิทักษ์ อังคูลิงห์. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. ค้นเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2555 จาก <http://dcms.thailis.or.th/dcms/advance>.

เพทาย ศิริมุสิกะ. การตัดสินใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาต่อการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547. ถ่ายเอกสาร.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2542.

ยมชาย รัตนคำชูวงศ์. ความคิดเห็นในการประกอบอาชีพรับราชการของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

- เยาวดี ชัยกิตติภรณ์. ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดแจ้ง เทศบาลตำบลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555. ถ่ายเอกสาร.
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2553. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127 ตอนพิเศษที่ 80 ง.
หน้า 8 - 62. 27 ตุลาคม 2553.
- รัฐดาว พิศาลพงศ์. การศึกษาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในภาคตะวันออกเฉียง
สังกัดกรมการศาสนา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- รังสรรค์ ถึงเหลือ. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. มหาสารคาม : ฝ่ายผลิตเอกสารและตำรา
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊ค
พับลิคชั่นส์, 2546.
- เรืองเวทย์ แสงรัตนา. ความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนเตรียมทหารเกี่ยวกับอัตราเพิ่ม
ประชากรของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.
ถ่ายเอกสาร.
- วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ. เอกสารประกอบการสอนสื่อสารการตลาดแบบครบเครื่อง. มหาสารคาม
: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- วารุณี ภาชนนท์. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจ จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระ ค.ม.
เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2555. ถ่ายเอกสาร.
- วิญญู อังคนารักษ์. การปรับปรุงอำนาจการบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด : กรณีการบริหาร
และการปกครอง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2548.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา,
2545.
- ศุภวัฒนากร วงศ์ชนวสุ และ พีรสิทธิ์ คำนวนคิดปี่. สถิติพื้นฐานเพื่อผู้บริหารท้องถิ่น : เอกสาร
ตำราหลักประกอบการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาการ
ปกครองท้องถิ่น วิชาสถิติสำหรับนักบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริม
การปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550.

- สุริกร ช่างจัตุรัส. องค์การบริหารส่วนตำบลกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ศึกษารณณ์ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เลข :
สถาบันราชภัฏเลย, 2547. ถ่ายเอกสาร.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. กระทรวงมหาดไทย. คู่มือประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม
ในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารราชการท้องถิ่น, 2542.
- _____. กระทรวงมหาดไทย. กระทรวงมหาดไทย. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ
: สำนักประสานและพัฒนาและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. 2545.
- _____. กฎหมายแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกาตอนที่ 103/2 ก, 2549.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. กระทรวงมหาดไทย. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น. ค้นเมื่อ
วันที่ 21 มิถุนายน 2555 จาก <http://www.thailocadmin.go.th>, 2555.
- สมคิด บางโม. หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิทยาพัฒนา, 2546.
- สมนึก ภักดิ์ทิษณี. การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กอพลินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2544.
- สมบัติ อาคะนิช. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหาร
ส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ รป.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2553. ถ่ายเอกสาร.
- สมยศ นาวิการ และ ผุสดี รุมาคม. ธุรกิจเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2546.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2546.
- สัมเริง โภชนาธาร. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลนครแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏภูเก็ต, 2548.
- สัมฤทธิ์ เนตรประไพ. ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการ
การศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ รป.ม. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2548.
- สิริรัตน์ ถาวรสุวรรณ. แปลจาก Nunnally. ความคิดเห็นและทัศนคติ. ค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน
2555 จาก <http://dcms.thailis.or.th/dcms/advance>.
- สุกัญญา จีนเกิด. ปัญหาการบริการงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด
ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.

- สุจิตรา วรรณประภา. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ปร.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2553. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน การสร้างแบบฝึก. ชัยนาท : ชมรม
พัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย, 2544.
- สุนิสา ภาคี. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหาร
ส่วนตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2553. ถ่ายเอกสาร.
- อดิศา แสนแก้ว. ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัย
บูรพา, 2550. ถ่ายเอกสาร.
- อรพิน อภัยแสน. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
หนองบัว/คณะกรรมการศูนย์ฯ ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์
ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2554.
- อรุณี นาคกล่อม. สภาพการบริหารงานและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารงาน
ระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน,” ในปฏิรูปการศึกษา แนวคิด
และหลักการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (1) : 181-202, 2542.
- Barnes. Rjpd Ann. “African American parents involvement in their children’s
schooling,” *Dissertatin Abstracts International*. 55 (10) : 3152 – A ; April, 2012.
- Best, J.W. *Research Education*. (3rd ed). New Jersey : Perntice Hall Inc. 1977.
- Day, B. *Early Childhood Education*. New York : MacMillan. 2011.
- Den, Fredagen. *Studies in Safety Promotion for Preschool Children*. Norrbackahuset
Kotolinska Sjukhuset. (On-line). Available : <http://diss.kib.ki.se/2010/91-628-4271-4/>.
(December 20, 2012).
- Denail, V. *Absenteeism when workers have a Voice : the Case of Employee
Ownership*. *Journal of Applied Psychology*, 1968.

- Druker, Peter F. **Organization and Management**. Cambridge : Massachusetts : Harvard University Press, 2003.
- Edgar, M. **Theoretical Background to Curriculum Design for Parlo Kindergarten Students**. On-line Available : <http://lib.umi.com/dissertations>, 2012.
- Good, C.V. **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Hakanen, L.J. "An investigation of school – community communication in Vermillion, South Dakota District." **Dissertation Abstracts International**. 35 (9) 6004-A, 2010.
- Holloway, William V. **State and Local Government in the United States**. New York : McGraw-Hill, 1974.
- Isaak, A.C. **Scope and Methods of Political Science : An Introduction to the Methodology of Political Inquiry**. (3rd ed). Illinois : The Dorsey Press, 1981.
- Liberman, Dov. "How letter-sound instruction mediates progress in first-grade reading and Spelling," **Journal of Education Psychology**. 83(4) : 456-469, 1991.
- Oskamp, S. **Attitudes and Opinions**. New Jersey : Prentice –Hall Inc, 1977.
- Remmer, H.H. **Introduction of Opinion and Attitude**. New York : Harper and Brothers Publisher Measurement, 1954.
- Robson, William A. **Local Government**. International Encyclopedia of the Social Sciences, 1957.
- Sorvello. "Anthony Frank. Deception for actual and Ideal Roles in School Community Relation for Parents of "Elementary School Children in selected School Districts." **Dissertation Abstracts International**. 39 : 598-A, August 2012.
- Taylor, Frederick W. **The Principles of Scientific Management**. New York : Harper, 2004.
- Webster's New Twentieth. **Country Dictionary**. New York : World Publishing Company, 1968.
- Yamane, Taro. **Statistics : An introductory Analysis**. New York Harper and Row, 1973.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามการวิจัย

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยผู้วิจัย คือ นางสาวปัทมาภรณ์ อรรถนันท์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยประกอบวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด และในการนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะขอรับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้เป็นข้อมูลสำคัญในการทำวิจัย และเพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 4 แบบการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

โดยข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามทั้งหมดของท่านจะใช้ประโยชน์ในทางวิชาการ โดยจะแปรผลเสนอต่อผู้บริหารเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้การงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านที่จะช่วยให้งานวิจัยลุล่วง สำเร็จ จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวปัทมาภรณ์ อรรถนันท์
นักศึกษาระดับปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือข้อความที่ตรงกับความจริงหรือความคิดเห็น
ของท่านมากที่สุดหรือเติมข้อความในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. อายุ

- () ต่ำกว่า 25 ปี
- () 25 – 35 ปี
- () 36 – 50 ปี
- () มากกว่า 50 ปี

2. อาชีพ

- () รับจ้าง / ลูกจ้าง
- () เกษตรกรรม
- () ค้าขาย / ธุรกิจเอกชน
- () รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- () วิชาชีพอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- () ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคูมุดี
- () ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคุ้มใต้ หมู่ที่ 1

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านต่าง ๆ ให้ท่านตอบตามความเป็นจริง โดยแบ่งระดับออกเป็น 5 ระดับ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเป็นความจริงมากที่สุด 1 ช่อง

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
1. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้มีการนำเด็กเข้าเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2. นักเรียนสามารถนำเนื้อหาวิชาที่เรียนไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					
3. ครูผู้ดูแลเด็กส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนา ความสามารถตามความถนัดของตนเอง					
4. ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
5. จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองในการพิจารณา แผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
6. มีการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกระบวนการ เรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับ เด็กเล็ก					
7. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา					
8. มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ และได้ มาตรฐาน					
9. มีการประเมินผลการดำเนินงาน โดยหน่วยงาน ภายนอกผู้ปกครอง และชุมชน					

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
1. สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสะอาดไม่ ก่อให้เกิดอันตรายและปราศจากมลภาวะ					
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดบริเวณเป็นสัดส่วน สะดวกสบายต่อการปฏิบัติงาน					
3. การจัดพื้นที่สำหรับรับประทานอาหารถูก สุขลักษณะ					
4. จัดห้องพยาบาลสำหรับเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วน					
5. จัดสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามที่เพียงพอ และปลอดภัย					
6. สภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วน กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้					
7. ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน สะอาด เอื้อต่อการ เรียนรู้ และปราศจากสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็ก					
8. จัดห้องน้ำและห้องส้วมที่เพียงพอและ ถูกสุขลักษณะ					
9. การก่อสร้างอาคารเรียน และบริเวณอาคารเรียนได้ มาตรฐานคงทนปลอดภัย จัดบำรุงรักษาอาคารเรียน อย่างสม่ำเสมอ และจัดอุปกรณ์ดับเพลิงเพื่อป้องกัน อัคคีภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
10. บริเวณรอบอาคารเรียนมีความสะอาดร่มรื่นเหมาะ แก่การพักผ่อนและการเล่นของเด็กนักเรียน					
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสถานที่สำหรับ ผู้ปกครอง นักเรียน ในขณะที่รอรับส่งนักเรียน					
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทางเข้าออก เหมาะสมและปลอดภัย					

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ					
1. มีการจัดทำเอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน					
2. มีมาตรฐานการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กทุกระดับปฏิบัติตาม					
3. มีการส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาต่อหรือเข้ารับรองอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนอย่างสม่ำเสมอ					
4. มีการยกย่องเชิดชูเกียรติครูผู้ดูแลเด็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี แก่นักเรียน จัดสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง					
5. มีการจัดหาอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ที่มีคุณภาพและทันต่อความต้องการให้แก่นักเรียน					
6. มีการสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพแก่ครูผู้ดูแลเด็กโดยการให้พนักงานทุกระดับได้รับรู้และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร					
7. ครูผู้ดูแลเด็กเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด มีแบบติดตามความประพฤติของนักเรียนทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน					
8. ครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนเพียงพอที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง					
9. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีนโยบายพัฒนาและสนับสนุนงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน					

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน					
1. มีการประสานงาน ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงาน ดีเด่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักเรียน และบุคลากร ของหน่วยงาน เช่น ทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การ เยี่ยมบ้านเด็ก ฯลฯ					
2. มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน โดยเฉพาะ ผู้ปกครองในการเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก					
3. มีการจัดประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อรับทราบแนวทางการดำเนินงาน					
4. เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเสนอแนะ แนวทาง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
5. มีการดำเนินงานระดมทรัพยากรในชุมชน ผู้ปกครองหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุน การดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
6. ประชาชน ผู้ปกครองให้ความสำคัญในการ ดำเนินงานร่วมบริจาค ช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
7. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดย ให้ประชาชน ผู้ปกครอง ผู้มีคุณวุฒิด้านวิชาการเข้า ร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมติดตามประเมินผลการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
8. มีการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลจรูญพิตรพิมาน อำเภอจรูญพิตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

.....
.....
.....
.....

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

.....
.....
.....
.....

3. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

.....
.....
.....
.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

คำถาม ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล

ตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

สัมภาษณ์ วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2558

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตเทศบาล

ตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จะต้องปรับปรุงหรือพัฒนา

แนวการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในแต่ละด้านต่อไปนี้

1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

.....
.....
.....

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

.....
.....
.....

3. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

.....
.....
.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

The logo of Rajabhat Mahasarakham University, featuring a central stupa-like structure within a circular emblem, surrounded by a sunburst pattern.

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

คำถาม ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1
7	+1	+1	+1	3	1
8	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	+1	3	1
15	+1	+1	+1	3	1
16	+1	+1	+1	3	1
17	+1	+1	+1	3	1
18	+1	+1	+1	3	1
19	+1	+1	+1	3	1
20	+1	+1	+1	3	1
21	+1	+1	+1	3	1
22	+1	+1	+1	3	1
23	+1	+1	+1	3	1
24	+1	+1	+1	3	1
25	+1	+1	+1	3	1

คำถาม ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
26	+1	+1	+1	3	1
27	+1	+1	+1	3	1
28	+1	+1	+1	3	1
29	+1	+1	+1	3	1
30	+1	+1	+1	3	1
31	+1	+1	+1	3	1
32	+1	+1	+1	3	1
33	+1	+1	+1	3	1
34	+1	+1	+1	3	1
35	+1	+1	+1	3	1
36	+1	+1	+1	3	1
37	+1	+1	+1	3	1
38	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
1. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	0.32 – 0.88
ข้อ 1	0.57
ข้อ 2	0.32
ข้อ 3	0.57
ข้อ 4	0.62
ข้อ 5	0.80
ข้อ 6	0.88
ข้อ 7	0.84
ข้อ 8	0.77
ข้อ 9	0.86
ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	0.26 – 0.88
ข้อ 10	0.80
ข้อ 11	0.79
ข้อ 12	0.88
ข้อ 13	0.83
ข้อ 14	0.70
ข้อ 15	0.65
ข้อ 16	0.35
ข้อ 17	0.26
ข้อ 18	0.60
ข้อ 19	0.73
ข้อ 20	0.73
ข้อ 21	0.74

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	0.61 – 0.81
ข้อ 22	0.65
ข้อ 23	0.61
ข้อ 24	0.68
ข้อ 25	0.70
ข้อ 26	0.77
ข้อ 27	0.74
ข้อ 28	0.77
ข้อ 29	0.81
ข้อ 30	0.70
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	0.56 – 0.77
ข้อ 31	0.72
ข้อ 32	0.59
ข้อ 33	0.63
ข้อ 34	0.76
ข้อ 35	0.56
ข้อ 36	0.66
ข้อ 37	0.77
ข้อ 38	0.75

1. N of Cases = 40.00
2. N of Item = 39
3. Alpha = .973
4. งานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ บว. ว ๐๒๘๘/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน *ผอ. น้อย พันธุ์ดี*

ด้วย นางสาวปัทมาภรณ์ อรรคนันท์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๖๐๐๑๐๑๐๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตาม วัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 - อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ ดีเมืองชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๔๓๘

ที่ บว. ว ๐๒๙๘/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
จ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรียน เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายใหม่ เวียงวิเศษ

ด้วย นางสาวปัทมาภรณ์ อรรคนันท์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๖๐๐๑๐๑๐๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลคูรพักตรพิมาน อำเภอคูรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 - อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนิท ตีเมืองชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๔๓๘

ที่ บว. ๐๒๕๐/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรี เทศบาลเมือง พนม

ด้วย นางสาวปัทมาภรณ์ อรรคนันท์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๖๐๑๑๑๐๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุลตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร คือ ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุลตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ ตีเมืองชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๓๒-๕๕๓๘

ที่ บว. ๐๒๘๕/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน *นายกเทศมนตรี จ.มหาสารคาม*

ด้วย นางสาวปฐิมาภรณ์ อรรถนันท์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๖๐๑๑๐๑๐๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนิท ตีเมืองชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางสาวปัทมาภรณ์ อรรคนันท์
วัน เดือน ปี เกิด วันที่ 14 เดือน เมษายน พ.ศ. 2521
ภูมิลำเนา จังหวัดร้อยเอ็ด
ที่อยู่ปัจจุบัน 578 หมู่ที่ 16 ตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2544 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2558 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY